

KALENDARZ

Gospodarski
NA ROK PAŃSKI

w WILNIE

w Drukarni Zymela i Manesa.

KALENDARZ
GOSPODARSKI
NA ROK PAŃSKI
1833

Zawierający w sobie dni 365, oraz Swięta Rzymskie i Ruskie z oznaczeniem dni galowych; Epochy znakomitsze; tabelę wschodu i zachodu słońca; odmiany xiężyca; dokończenie praktyki gospodarskiey; ciekawe i pożyteczne wiadomości gospodarskie i astronomiczne; odchod poczt w Wilnie i Grodnie; pryncypalnieysze jarmarki; doświadczenia gospodarskie i anekdoty, oraz święta i posty Staro-Zakonnych.

LICZBY ZWRÓTÓW KALENDARSKICH.

Podług Star: Kalendar:			Podług Now: Kalendar.
X.	Złota Liczba	X.	
XXII.	Okrąg Słońca	XXII.	
XX.	Epakta	IX.	
VI.	Poczet Rzymski	VI.	
A.	Litera Niedzielna	F.	

ROK PERYODU JULIUSZOWEGO 6546.

Mięsopustu od Nowego roku do Popielcu Niedziel 6 dni 3.

W WILNIE I GRODNIE

w Drukarni Manesa Romma i Zymela Typografa.

Wolno drukować z obowiązkiem złożenia trzech exemplarzy w Komitecie Cenzury. Dan w Wilnie 9 Czerwca 1832.

Michał Oczapowski Cenzor.

RUCHOME SWIĘTA.

SWIĘTA RZYMSKIE.

Niedzie: Starozapust. 29 Janu: vs. 3 Lut: ns.
Popielec . . . . 15 Febr: vs. 20 Lut: ns.
Wielkanoc . . . 2 Apr: vs. 7 Kwie: ns.
Krz: dni 8, 9, 10 Maj: vs. 13, 14, 15 Maj: ns.
Wniebowst: Pańsk: 11 Maja vs. 16 Maj: ns.
Zielone Swiątki . 21 Maja vs. 26 Maj: ns.
Boże Ciało . . . . 1 Junii vs. 6 Czer: ns.
Niedziel po Zielonych Swiątk: 27 vs. 26 ns.
Niedziela I. Adwen: 3 Decem: vs. 1 Grud: ns.

SWIĘTA RUSKIE.

Недѣля Мясопустная . . . 5 Февраля.
Недѣля Сыропустная . . . 12 Февраля.
Пасха Христова . . . . . 2 Апрѣля.
Вознесеніе Господне . . . . . 11 Маія.
Пятдѣсятница . . . . . . 21 Маія.
Мясопустъ Петровъ . . . . 28 Маія.
Петрова поста . . . 4 Недѣли и 3 дни.
Мясопустъ Спасовъ . . . . . 31 Іюля.
Мясопустъ Филиповъ . . . 14 Ноября.
Мясоястіе продолжается 6 Недѣль и 1 день.

WYKŁAD ZNAKOW KALENDARZA.

Nów Xiężyca.	Baran.	Lew.	Strzelec.
Pierwsza Kwadra.	Byk.	Panna.	Koziorożec.
Pełnia.	Bliźnięta.	Waga.	Wodnik.
Ostatnia Kwadra.	Rak.	Niedźwiadek.	Ryby.

Suchedni przypadają.

V. S.

Pierwsze, w Lutym 22, 24, 25.
Drugie, w Maju 24, 26, 27.
Trzecie, w Wrześniu 20, 22, 23.
Czwarte, w Grudniu 20, 22, 23.

N. S.

Pierwsze, w Lutym 27 i w Marcu 1 i 2.
Drugie, w Maju 29, 31 i w Czerwcu 1.
Trzecie, w Wrześniu 18, 20, 21.
Czwarte, w Grudniu 18, 20, 21.

* *Oznaczenie dni galowych.*

EPOCHY ZNAKOMITSZE.

Od stworzen: świata podł: Grekow 7341.
— — — — — — — — — Rzymian 5782.
— — — — — — — — — Żydow - 5593.
— Potopu podług Grekow - - - 5099.
— — — — — — Rzymian - - - 4126.
— Początku Królest: Sycyońskiego 3922.
— Urodzenia Izaaka syna Abrahamowego - - - - - - - - - 3674.
— Urodzenia Jakóba syna Izaaka, który żył lat 147 - - - - - 3613.
— Smierci Moyżesza - - - - - 3229.
— Początku panowania Dawida Króla II. Izraelskiego - - - 2888.
— Smierci Salomona Króla III. Izr: 2810.

Od założenia Miasta Babilonu - - 4063
— ——— ——— Lugdunu - - 3342
— ——— ——— Troi - - - - 3322
— ——— ——— Aten - - - - 3314
— ——— ——— Kartaginy - - 2671
— Początku królestwa Izraelskiego - 2888
— Założenia Miasta Rzymu - - - 2584
— Pierwszego obchodu z uroczystością, Wielkanocy u Zydow - - 2463
— Początku Monarchii Greckiey - 2161
— Niewoli Zydow Babilońskiey - 2391
— Wykładu Biblii przez 72 Tłumaczow za staraniem Demetryusza Faleryusza, który zgromadził do tego 200,000 ksiąg - - - - - 2117
— Narodzenia Chrystusa Pana w Betleem Judzkiém 25 Decembra roku 37 i ostatniego panowania Heroda, a 40 panowania Augusta Cesarza Rzymskiego. - - - - - 1833
— Smierci Krzyżowey Chrystusa Pana - - - - - - - - - - - - - 1800
— Pierwszego nadania nazwiska Chrześcijan wyznawcom Wiary Chrystusa - - - - - - - - - 1793
— Soboru w Jeruzalem złożonego, na którym ustanowiono Obrzezanie za niepotrzebne - - - - - 1779
— Nadzwyczayney w Państwie Rzymskim suszy, która głod niesłychany sprawiła. Ztąd nastąpiły zaraźliwe choroby, które wielu bardzo ludzi wzroku pozbawiły. Mała miara zboża przedawana była po 270 talarow. Wielu przedawali bogatszym swoje dzieci, inni swoje grunta dla przedłużenia życia. Wynędznieni padali trupem po rynkach i ulicach, których nie pogrzebione ciała psy pożerały - 1523
— Założenia Miasta Konstantynopola przez Cesarza Konstantyna W. - 1503
— Początku Zakonu S. Bazylego W. 1473
— Rozdzielenia Państwa Rzymskiego na wschodnie i zachodnie - - - 1470
— Początku Zakonu S. Augustyna - 1443
— Założenia Miasta Kijowa - - - 1403
— Początku Zakonu S. Benedykta - 1349

Od założenia Miasta Krakowa - - 1133
— Początku Zakonu Kamendulow - 833
— ——— ——— Kartuzow - - 742
— ——— ——— Kanonikow Regularnych - - - - - - - - - - 738
— Założenia Miasta Moskwy - - - 686
— Początku Zakonu Karmelitow - - 663
— ——— ——— Dominikanow - 627
— ——— ——— Franciszkanow - 621
— Założenia Miasta Grodna przez Xięcia Erdwiłłę Montwiłłowicza - - 615
— Założenia Miasta Warszawy - - 581
— ——— ——— Wilna przez Gedymina W. Xięcia Litwy - - - 515
— Początku Zakonu Bernardynow - 383
— ——— ——— Bonifratrow - - 313
— ——— ——— Kapucynow - - 308
— ——— ——— Jezuitow - - - 295
— Początku Zakonu XX. Pijarow p. S. Józefa Kalasantego - - - - 216
— Założenia Miasta Petersburga - - 130
— Początku Zgromadzenia XX. Missyonarzow p. S. Wincentego a Pau. 207
— Ogłoszenia Ukazu o budowaniu Drog w całém Państwie Rossyyskiém, nieobciążaiąc Poddanych, i naprawie onych kosztem Skarbu - 47
— Narodzenia Jego Imperatorskiey Mości Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - - 37
— Dobrowolnego poddania się Gruzyi pod Panowanie Rossyi - - - - 32
— Wstąpienia na Tron Rossyyski Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - 8
— Wstąpienia na Tron Polski - - - 8
— Szczęśliwey Koronacyi Jego Imperatorskiey Mości NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości ALEXANDRY TEODOROWNY w Moskwie na Cesarstwo Rossyyskie - - - - - - - - - - 7
— Szczęśliwey Koronacyi w Warszawie na Królestwo Polskie - - - 4
— Obrania 259 Papieża Grzegorza XVI 3

JANUARIUS, ГЕНВАРЬ, STYCZEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Luty w Styczniu.	B.Z.Z.
		Nazwane jest Imie Jego	*JEZUS.* Luc. 2.		Luc. 2.	
1	N.	NOWY ROK. Fulgen.	ОБРѢЗАН. ГОСП.	13	N. 1 po 3 Król.	
2	P.	Makarego Opata Wyz.	Sylwestra Papieża.	14	Hilarego Opata.	
3	W.	Daniela Męczennika.	Malachijasza Proroka.	15	Pawła i Pustel.	
4	S.	Tytusa Biskupa i Mę.	Sobor 70 Apostołow.	16	Marcella Papie.	
5	C.	Telesfora Męczennika.	Teopemta Mę. *Post.*	17	Antoniego Opa.	
6	P.	Trzech Królow.	Богоявленіе Господ.	18	Katedra S. Piot.	
7	S.	Julijana i Lucyjana.	*Sobor Swięt. Jana.*	19	Ferdynanda Kr:	
		Wrócili się do Jeruzalem	*szukając Go.* Luc. 2.		Jana 2.	
8	N.	1 po 3 Król. Rygober.	Н. 1 по Богоявленіи.	20	N. 2 po 3 Król.	
9	P.	Marcyjanny Panny.	Polieukta Męczenni.	21	Agnieszki Pann.	
10	W.	Agatona Papieża.	Grzegorza Biskupa.	22	Wincente: Mę.	
11	S.	Hygina Pap. i Męcz.	Teodozego Mnicha.	23	Zaśl. P. M. Jana	
12	C.	Raynolda i Honoraty.	Tacianny Męczenni.	24	Tymoteusza Bis.	
13	P.	Hilaryusza Papieża.	Ermila i Strat. Mm.	25	Nawr: S. Pawła	
14	S.	Hilarego Opata.	Męczenn: Synayskich.	26	Polikarpa Bisk.	
		Cokolwiek wam rzecze, to	*czyńcie.* Jana 2.		Mat. 8.	
15	N.	2 po 3 Król. N. Im. Jez.	Н. 2 по Богоявленіи.	27	N. 3 po 3 Król.	
16	P.	Marcella Papieża i Mę.	Okowy Swięt. Piotra.	28	Ildefo: i Karol.	
17	W.	Antoniego Opata.	Antoniego Mni. Wiel.	29	Franciszka Sal.	
18	S.	Katedra Sgo Piotra.	Atanaz: i Cyryl. Dok.	30	Martyny Panny.	
19	C.	Ferdynanda i Kanuta.	Makarego Egipcyian.	31	Piotra Wyzn.	
20	P.	Fabijana i Sebastyjan.	Eufemiusza Wyznaw.	1	*Feb.* Ig. B. *Wig.*	
21	S.	Agnieszki Panny i Mę.	Maxyma Wyznaw.	2	Grom. N. P. M.	
		Patrz! abyś nikomu tego	*niepowiadał.* Mat. 8.		Mat. 20.	
22	N.	3 po 3 Król. Wincen.	Н. 3 по Богоявленіи.	3	N. Starozapustn.	
23	P.	Zaśl. N. P. M. i Jana.	Klemensa Biskupa.	4	Andrzeja i Wer.	
24	W.	Tymoteusza Biskupa.	Xenii Panny.	5	Agaty P. i Mę.	
25	S.	Nawróc: S. Pawła Apo.	Grzegorza Biskupa.	6	Teofila i Dorot.	
26	C.	Polikarpa Bis. i Męcz.	Xenofonta Kapłana.	7	Romualda Opat.	
27	P.	Jana Złotoustego Bis.	Prz. Rel. S. Jana Złot.	8	Jana *de Matta*	
28	S.	Ildefonsa Bis. i Karola.	Efrema Djakona.	9	Apolonii P. i M.	
		Idźcie i wy do winnicy	*mojey.* Mat. 20.		Luc. 8.	
29	N.	Starozapustna. Franc.	Н. 4 по Богоявленіи.	10	N. Mięsopustn.	
30	P.	Martyny Panny.	Трехъ Святителей.	11	Lucyusza i Euf.	
31	W.	Piotra Nol. Wyznaw.	Cyra i Jana Cudot.	12	Gaudentego Mę.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak wodnika dn. 8 godz. 7 m. 2 rano.

Nów dn. 8 godz. 11 mi. 34 wieczor.

Pierw. kwa. dn. 17 godz. 2 mi. 2 rano.

Pełnia dn. 23 godz. 8 mi. 12 wieczorem.

Ostatnia kwa. dn. 30 godz. 2 mi. 56 wieczorem.

Maxymy Moralne.

Gdybyśmy wolni byli od własney pychy, niesłarżylibyśmy się na cudzą.

Taż sama jest pycha we wszystkich ludziach, a cała oney różnica, od sposobów jey ukazania zależy.

Tož samo o prawdziwey miłości, co i o zjawianiu się duchow rzec można, wszyscy o niey mówią, a rzadki kto widział.

Naywiększa część kobiet uczciwych jest

FEBRUARIUS, ФЕВРАЛЬ, LUTY ma dni 28.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Marzec w Lutym.	B.Z.Z.
1	S.	Ignacego Bi. Mę. *Wig.*	Tryfona Męczeńnika.	13	Jordana i Fuski.	
2	C.	Gromniczney N. P. M.	Стрѣтенiе Господ.	14	Walentego Mę.	
3	P.	Błażeja Bisk: i Męcz.	Symeona i Anny Pr.	15	Faustyna i Jowi.	
4	S.	Andrzeja i Weroniki.	Izydora Peluzyiskie:	16	Julijanny Pann.	
		Wyszedł ten, który sieje, siać nasie swoie. Luc. 8.			Luc. 18.	
5	N.	Mięsopustna. Agaty.	Н. Мясопустная.	17	N. Zapustna.	
6	P.	Teofila i Doroty Pan.	Bokula Biskupa.	18	Konstanc. i Zuz.	
7	W.	Romualda Opata.	Parteniusza Biskupa.	19	Konrada Wyz.	
8	S.	Jana *de Matta.*	Teodora Męczeńnika.	20	Eucha. B. *Pop.*	
9	C.	Apolonii Panny i Mę	Nicefora Męczeńnika.	21	Eleonory i Otyl.	
10	P.	Scholastyki Panny.	Charlampiusza Męcz.	22	Katedra S. Piot.	
11	S.	Lucyusza Biskupa.	Błażeja Bisk. Męczeń.	23	Fulgentego Wy.	
		Oto wstępuiemy do Jeruzalem. Luc. 18.			Mat. 4.	
12	N.	Zapustna. Gauden.	Н. Сыропустная.	24	N. Wstępna.	
13	P.	Jordana, Julij: i Fuski.	Martyn: *I. d. postu.*	25	Wiktoryna Mę.	
14	W.	Walentego Męczeńni:	Auxencyusza Mni.	26	Alexandra Bisk.	
15	S.	Faustyna Mę: *Popiel:*	Onezyma Apostoła.	27	Anastazyi P. *Su.*	
16	C.	Julijany Panny i Męcz:	Pamfila i Porf. Mm.	28	Romana Wyzn.	
17	P.	Polikarpa i Sabina.	Teodora Męczeńnika.	1	*Mar:* Albi. B. *Su.*	
18	S.	Konstancyi i Zuzanny.	Leona Papieża.	2	Symplicyus. *Su.*	
		Nie samym chlebem żyje człowiek. Mat. 4.			Mat. 17.	
19	N.	Wstępna. Konrada.	Н. 1 Поста.	3	N. 2 Sucha.	
20	P.	Eucharego Biskupa.	Leona Biskupa.	4	*Kazimier: Król.*	
21	W.	Eleonory Panny.	Tymoteusza Mnicha.	5	Prz. S. Wacław.	
22	S.	Katedra S. Piotra *Such:*	Znal: Rel: MM. Ewie.	6	Kolety Panny.	
23	C.	Fulgentego Wyznaw:	Polikarpa Bis. i Męc.	7	Tomasza z Akw.	
24	P.	*Macieja Apostoł: Su:*	*Znale: Gł. S. Jana.*	8	Jana Bożego W.	
25	S.	Wiktoryna Mę. *Such:*	Tarazego Biskupa.	9	Francisz: Wdo.	
		A oblicze Jego rozjaśniało, jako słońce. Mat. 17.			Luc. 11.	
26	N.	2 Sucha. Alexan: B.	Н. 2 Поста.	10	N. 3 Głucha.	
27	P.	Anastazyi Panny.	Prokopiusza Biskupa.	11	Pelagii Panny.	
28	W.	Romana Opata Wyz:	Bazylego Mnicha.	12	Grzegorza Papie.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak ryby d. 6 g. 9 m. 41 wieczorem.

Nów dn. 7 god. 6 mi. 59 wieczor.

Pierw: kwa: dn. 15 go. 2 mi. 55 wieczorem.

Pełnia dn. 22 go. 6 mi. 28 rano.

ukrytym skarbem, póty tylko w pewności, póki go nie szukają.

Jak światło przedmioty, tak szczęście cnoty nasze i występki na jaw wydaie.

Częściey świat nadgradza pozory zasługi niż oney istotę.

Tak nikno cnoty w interessie, jako rzeki w morzu, łacniey bydź mądrym dla drugich niż dla siebie.

Sama prostota chroni nas częstokroć od sideł przebiegłego człeka.

Mało się mówi, skoro próżność niedaje powodu.

Każdy się uskarża na swą pamięć, a nikt na rozsądek.

Możno znaleść kobiety wolne od miłostek, lecz rzadka się znaydzie, któraby na jedney przestała.

MARTIUS, МАРТЪ, MARZEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Kwiecień w Marcu.	R.Z. Z.
1	S.	Albina Biskupa i Toby.	Ewdocyi Męczennicz.	13	Niceфora i Krys.	
2	C.	Symplicyus. i Heleny.	Teodota Bis. i Męcz.	14	Zacharyjasza Bis.	
3	P.	Fortunata i Kunegun.	Eutropiusza Męczeń.	15	Cyryjaka i Łon.	
4	S.	Kazimierza Królewica.	Gerazyma Mnicha.	16	Cyrylla Męczeń.	
		Zaiste! przyszło do was Królestwo Boże. Luc. 11.			Jana 6.	
5	N.	3 Głucha. Prz. S. Wac:	Н. 3 Поста.	17	N. 4 Srzodopost.	
6	P.	Kolety Panny.	42 Męczeń. w Amm.	18	Gabr. Ar. i Edw.	
7	W.	Toma: z Akwi. i Małg.	Bazylego i Efrema.	19	*Józ. Obl. N. P. M.*	
8	S.	Jana Bożego Wyzna.	Teofilakta Biskupa.	20	Joach. Oy. P. M.	
9	C.	Franciszki Wdowy.	40 Męczenników.	21	Benedykta Opa.	
10	P.	40 Męczenników.	Konrada Męczenni.	22	Pawła B. i Okta.	
11	S.	Pelagii Panny.	Sofroniusza Patryar.	23	Ottona Żoł. *Wi.*	
		Zkąd kupuiemy chleba, żeby ci jedli? Jana 6.			Jana 8.	
12	N.	4 Srzodopost: Grze: Pa.	Н. 4 Поста.	24	N. 5 Biała.	
13	P.	Nicefora Bis. i Krysty.	Prze: Rel. S. Nice. Pa.	25	Zwiast: N. P. M.	
14	W.	Zacharyja: Bi. i Matyl.	Benedykta Opata.	26	Teodozyusza.	
15	S.	Cyryjaka i Longina.	Agapiusza Męczenni.	27	Ruperta Bisku.	
16	C.	Cyrylla Męczennika.	Sabina i Papy Męcze.	28	Gunterma. Kap.	
17	P.	Patrycego i Gertrudy.	*Alexego Wyznawcy.*	29	P. M. Bol. Eusta.	
18	S.	Gabryela Ar. i Edwar.	Cyrylla Arcy-Bisku.	30	Kwiryna Męcz.	
		Czemuż mi niewierzycie? Jana 8.			Mat. 21.	
19	N.	5 Biała. *Józ. Ob. P. M.*	Н. 5 Поста.	31	N. 6 Kwietna.	
20	P.	Joachima Oyc. N. P. M.	MM. w Kl. S. Sabby.	1	*Apr.* Teodo. Mę.	
21	W.	Benedykta Opata.	Jakóba Biskupa.	2	Franci: z Pauli.	
22	S.	Pawła Bisk. i Oktawia.	Bazylego Bisku. i Mę.	3	Rychar. i Teod.	
23	C.	Ottona Żołnierza.	Nikona Mni. i Męcz.	4	*Wielki Czwart.*	
24	P.	N.P.M. Boles. Epigm.	Zacharyjasza Wyzn:	5	*Wielki Piątek.*	
25	S.	Zwiastowan: N. P. M.	Благовѣщ: Пр. Бого.	6	*Wielka Sobota.*	
		Hosanna Synowi Dawidowemu. Mat. 21.			Mar. 16.	
26	N.	6 Kwietnia. Teodozyu.	Н. 6 Вербная.	7	Zmartw: Pańsk.	
27	P.	Ruperta Biskupa.	Matrony Męczennicz.	8	Poniedział. Wiel.	
28	W.	Guntermana Kapłana.	Stefana i Hilar. Mni.	9	Maryi Egipcyia.	
29	S.	Eustachego i Anastaze.	Marka Biskupa.	10	Ezechiela Proro.	
30	C.	*Wielki.* Kwiryna Mę.	*Wielikiy Czetwier.*	11	Leona Papieża.	
31	P.	*Wielki.* Benijam. i Bal.	*Wielikiy Piatok.*	12	Juliusza Papie:	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak barana dn. 8 go. 9 mi. 48 wieczorem.

Porówn: dnia z nocą. Początek wiosny.

Ostatnia kwad. dn. 1 go. 7 mi. 28 rano.

Nów d. 9 go. 12 mi. 41 z południ.

Pierwsza kwad. dn. 16 go. 12 mi 26 z północy.

Pełnia dn. 23 go. 4 mi. 21 wiecz.

Ostatnia kwad. dn. 31 go. 1 mi. 49 rano.

Prawdziwa wymowa na tém zależy, aby tyle tylko powiedzieć, ile istotna wyciąga potrzeba.

Jako iest cechą wielkiego rozumu, w krótkich słowach dać siła rzeczy rozumieć, tak przeciwnie małego wiele gadać, a nic niepowiedzieć.

Zasługa równo ma swoię porę jako i owoce.

Tyle niektóre głupstwa, co i choroby zaraźliwe, szerzyć się zwykły.

Są ludzie na głupcow skazani, którzy

APRILIS, АПРѢЛЬ, KWIECIEN. ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. May w Kwietniu.	B.Z.Z.
1	S.	*Wielka.* Teodory Mę.	*Wielikaja Sobbota.*	13	Hermenegilda.	
		Oto mieysce, gdzie Go było	*położono.* Mar. 16.		Jana 20.	
2	N.	Zmartw. Pańsk. Franc.	Н. Пасха Христова	14	N. Przewodna.	
3	P.	Poniedz. Wiel. Rychar.	Понедѣлъ: свѣтлый.	15	Krescentego.	
4	W.	Izydora Biskupa.	Вторникъ свѣтлый	16	Kalixta Papieża.	
5	S.	Wincentego Ferrery.	Teodula Męczeńnika.	17	Anceta Papieża.	
6	C.	Wilhelma i Syxta.	Eutychiusza Biskupa.	18	Apolon: i Eleu.	
7	P.	Donata i Rufina.	Jerzego Biskupa.	19	Hermog: i Wer:	
8	S.	Apoloniusza i Dyoniz.	Herodiona Apostoła.	20	Wiktora i Ceza:	
		Iżeś mię uyrzał Tomaszu,	*uwierzyteś.* Jana 20.		Jana 10.	
9	N.	Przewodna Maryi.	Н. 1 по Пасцѣ.	21	N. 2 po Wielk.	
10	P.	Ezechiela Proroka.	Terencyusza i inn. Mę.	22	Sote: i Kaja: Pp.	
11	W.	Leona Papieża.	Antypa Biskupa.	23	*Jerzego Męcze.*	
12	S.	Juliusza i Konstante.	Bazylego Biskupa.	24	Woyciecha Bis.	
13	C.	Hermenegilda Kr. Mę.	Artemona Biskupa.	25	*Mar: Apo: i Ew.*	
14	P.	Tyburcego i Walery.	Marcina Papieża.	26	Kleta i Marc: Pa.	
15	S.	Krescentego i Bazylis.	Arystarcha Apostoła.	27	Anasta: i Tertul:	
		Jako mię zna Oyciec, i ja znam	*Oyca.* Jana 10.		Jana 16.	
16	N.	2 po Wielk. Kalixta.	Н. 2 по Пасцѣ.	28	N. 3 po Wielk.	
17	P.	Aniceta Papieża.	Symeona Mnicha.	29	Piotra Męczeń.	
18	W.	Apoloniusz: i Eleutere.	Jana Mnicha.	30	Katarzyny Sen.	
19	S.	Hermogena i Wernera.	Jana Anachorety.	1	*Maj. Fil. i Jakó.*	
20	C.	Wiktora i Cezarego.	Teodora Trychina.	2	Atanaz: i Zygm.	
21	P.	*Anzelma i Symona.	Januaryusza Bis. i Mę.	3	*Znal: S. Krzy.*	
22	S.	Sotera i Kaja Pp. Mm.	Teodora Syceota Mni.	4	Floryja: i Moni.	
		I znowu maluczko, a uyrzycie	*mię.* Jana 16.		Jana 16.	
23	N.	3 po Wielk. *Jerze. M.*	Н. 3 по Па: Георгія.	5	N. 4 po Wielk.	
24	P.	Woyciecha Ar. B. i M.	Sabby Męczeńnika.	6	Jana w Oleju.	
25	W.	*Marka Apos. i Ewan.*	*Marka Apos. i Ewan.*	7	Domiceli Panny.	
26	S.	Kleta i Marcel. Papie.	Bazylego Biskupa.	8	*Stnis: Bis. i Mę.*	
27	C.	Anastazego i Tertulija.	Symeona Apostoła.	9	Grzegorza Teol.	
28	P.	Witalisa Męczeńnika.	Jasona i Sosypatra.	10	Izydora Rolni.	
29	S.	Piotra Męczeńnika.	9 Męczeńnikow.	11	Mamerta Bisku.	
		A iuż mię więcey nie	*uyrzycie.* Jana 16.		Jana 16.	
30	N.	4 po Wielk. Katarzy.	Н. 4 по Пасцѣ.	12	N. 5 po Wielk.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak byka dnia 8 go. 10 mi. 12 rano.

Nów dn. 8 god. 3 mi. 29 rano.

Pierw: kwa: dn. 15 go. 7 mi. 15 rano.

Pełnia dn. 22 go. 2 mi. 28 rano.

Ostatnia kwad. dn. 29 go. 8 mi. 26 wieczorem.

nie tylką robią głupstwa z własnego upodobania, lecz sam los zmusza ich niejako do pełnienia onych.

Trafiają się w życiu niekiedy takowe zdarzenia, z których aby wyiść dobrze, potrzeba nieco bydź głupcem.

Jeżeli są ludzie, których się głupstwo nigdy nieukazało, to dla tego tylko, że go nieszukano pilnie.

We wszystkich stanach każdy przybiera na się pewien układ powierzchowny, dla ukazania się tym, za kogo chce bydź

MAJUS, MAII, MAY ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Czerwiec w Maju.	B.Z.Z.
1	P.	*Filipa i Jakó: Apos.*	Jeremijasza Proroka.	13	Serwacego B. †.	
2	W.	Atanazego i Zygmunta.	Atanaz: *Hleba i Bory.*	14	Boniface: Mę. †.	
3	S.	*Znalezien. S. Krzyża*	Tymoteusza i Maura.	15	Zofii i 3ch Cór. †.	
4	C.	Floryjana i Moniki.	Pelagii Męczeńnicz.	16	Wniebo: Pańsk.	
5	P.	Piusa V. P. Maxyma.	Ireny Męczeńniczki.	17	Torpeta i Pasch.	
6	S.	Jana Ewan: w Oleju.	Joba sprawiedliwego.	18	Felixa i Wena.	
		Aby radość wasza była doskonata. Jana 16.			Jana 15 i 16.	
7	N.	5 po Wielk. Domiceli.	Н. 5 по Пасцѣ.	19	N. 6 po Wielk.	
8	P.	*Stanisła: Bis. i Mę.* †.	Іоанна Богосло.	20	Bernarda Seneń.	
9	W.	Grzegor: Nazy: Teol. †.	Николая Епископа.	21	Walensa Bisku.	
10	S.	Zja: S. Mi: i Izy. Rol. †.	*Symona Apostoła.*	22	Heleny Panny.	
11	C.	Wnieb: Pańsk. Mamer:	Вознесеніе Господ.	23	Dezyder. B. i M.	
12	P.	Pankracego Męczeńni.	Epifaniusza Biskupa.	24	Joanny Wdowy.	
13	S.	Serwacego Bis. i Joba.	Glíceryi Męczeńnicz.	25	Magdale: *de Pa.*	
		Gdy przyidzie Pocieszyciel. Jana 15 i 16.			Jana 14.	
14	N.	6 po Wielk. Boniface:	Н. 6 по Пасцѣ.	26	Zesła. Ducha S.	
15	P.	Zofii i 3ch Córek Męcz.	Pachomiusza Wielk.	27	Poniedz. Swiąt.	
16	W.	Jana Nepom: i Ubalda.	Teodora Mnicha.	28	Germana Bisku.	
17	S.	Torpeta i Paschalisa.	Andronika Apostoła.	29	Maxy. i Teo. *Su.*	
18	C.	Felixa i Wenantego.	Teodota Męczeńnika.	30	Ferdyna. i Felix.	
19	P.	Celestyna i Pudencyan.	Patrycyusza Biskupa.	31	Petroneli P. *Su.*	
20	S.	Bernarda Seneńskie.	Talileja Męczeńnika.	1	*Jun.* Niko: *Such.*	
		A mowa; którąście styszeli, nie jest moja. Jana 14.			Mat. 28.	
21	N.	Zesła: Ducha S. Walen:	Сошествіе Св. Духа.	2	N. SSS. Troycy.	
22	P.	Poniedz: Swiąt. Heleny.	Понед: Св. Троицы.	3	Laurent. i Klot.	
23	W.	Dezyderyu. Bis. i Mę.	Вторникъ свѣтлый.	4	Alexan: i Kwir.	
24	S.	Joanny Wdowy. *Such.*	Symeona Słupnika.	5	Bonifacego Bisk.	
25	C.	Urbana i Magd: *de Pa.*	*Znal: Gł. Sgo Jana.*	6	Boże Ciało.	
26	P.	Fili: Nery: Wyz. *Such.*	Karpa Apostoła.	7	Roberta Opata.	
27	S.	Jana Papieża. *Such.*	Teraponta Biskupa.	8	Medarda Bisku.	
		A oto ja jestem z wami po wszystkie dni. Mat. 28.			Luc. 14.	
28	N.	SSS. Troycy. Germa.	Н. 1. Всѣхъ Св. *Zapu.*	9	N. 2 po Swiąt.	
29	P.	Maxymina i Teodozyi.	Teod: P. i M. *I. d. pos.*	10	Bogumi. i Małg.	
30	W.	Ferdynanda i Felixa.	Izacyusza Mnicha.	11	Barnaba Apost.	
31	S.	Fetroneli Panny.	Ermijasza Apostoła.	12	Onufrego Wyz.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak bliźniąt dnia 9 go. 10 mi. 29 rano.

Nów dn. 7 god. 3 mi. 21 wieczor.

Pierwsza kwa: dn. 14 go. 12 mi. 22 z południa.

Pełnia dn. 21 go. 1 min. 33 wieczorem.

Ostatnia kwa. dn. 29 god. 2 mi. 3 wieczorem.

miany: a ztąd rzec można, że sztuka nadstarczania pozorami niedostatku rzeczywistości, pospolita iest światu całemu.

Miałkość rozumu rodzi upor, niełacno bowiem temu dajemy wiarę, co nasze pojęcie przechodzi.

Często byśmy się naypięknieyszych swych czynow wstydzili, gdyby onych pobudki były wszystkim wiadome.

Wystawa pogrzebow, więcey próżności żyjących, niż pamiątce zeszłych dogadza.

Kaznodzieja, który każe bardziey przy-

JUNIUS, ІЮНЬ, CZERWIEC ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Lipie w Czerwcu	B.Z.Z.	LUNACYE.
1	C.	Boże Ciało. Nikode.	Тѣло Христово.	13	Antonie: z Pad.		
2	P.	Marcella i Piotra Mm.	Nicefora Patryarcha.	14	*Serce P. Jezusa.*		
3	S.	Laurentyna i Klotyldy.	Lucyjana Męczenni.	15	Wita i Modesta.		
		Panie! stało się, jakoś rozkazał. Luc. 14.			Luc. 15.		
4	N.	2 po Swiąt. Alexand.	Н. 2 по Сошествіи.	16	N. 3 po Swiąt.		Słońce wstępuie w znak raka d. 9. g. 7 mi. o wieczorem.
5	P.	Bonifac. Bisk. i Waler.	Doroteusza Bis. i Mę.	17	Adolfa Biskupa.		
6	W.	Norberta Bis. Wyzn.	Hilaryona Mnicha.	18	Marka i Marcel.		
7	S.	Roberta Opa. Z. Cyst.	Teodota Bis. i Męcz.	19	Gerwa: i Prota.		
8	C.	Medarda Biskupa.	Teodora Męczennika.	20	Sylwery: i Flor:		
9	P.	*Serce Pana Jezusa.*	Сострa: Пр. Богоро.	21	Aloizego Genza.		Przesil: dnia.
10	S.	Bogumiła Małgorzaty.	Tymoteusza Biskupa.	22	Paw: B. 10,000 M.		Początek lata.
		Radość będzie przed Aniołý Bożémi. Luc. 15.			Luc. 5.		
11	N.	3 po Swiąt. Barnaba.	Н. 3 по Сошествіи.	23	N. 4 po Swiąt.		Nów d. 5 go. 12 mi. 51 z północy.
12	P.	Onufrego Wyznawcy.	*Onufrego Pustelnika.*	24	*Narodz. S. Jan.*		
13	W.	Antoniego z Padwy.	Akwiliny Męczenni.	25	Prospera Bisku.		
14	S.	Bazylego W. Bisku.	Elizeusza Proroka.	26	Jana i Paw: Mm.		
15	C.	Wita i Modesta Mm.	Ammosa Proroka.	27	Władysła: Kró.		
16	P.	Aurelijana i Justyny.	Tychona Cudotwórcy.	28	Leona Pap. *Wig.*		
17	S.	Adolfa Biskupa.	Manu: Sawe: i Izmaela.	29	Piot: i Paw: Ap.		Pierw: kwad: dn. 12 god. 5 mi. 9 wieczorem.
		A on stał podle jeziora Genezaret. Luc. 5.			Mat. 5.		
18	N.	4 po Swiąt. Marka.	Н. 4 по Сошествіи.	30	N. 5 po Swiąt.		
19	P.	Gerwazego i Protaze.	*Judy Apostoła.*	1	*Jul.* Juliusza Mę.		
20	W.	Sylweryu: i Florenty.	Metodego Bis. i Mę.	2	*Naw: N. P. M.*		
21	S.	Aloizego Gonzagi *S. J.*	Julijana Męczennika.	3	Awita Kapłana		Pełnia dn. 20 go. 2 mi. 2 rano.
22	C.	Paulina B. 10,000 Mm.	Euzebiusza Męczenni.	4	Józefa Kal: i El:		
23	P.	Zenona i Agrypiny.	Agrypiny Męczenni.	5	Wilhe. i Karol:		
24	S.	*Narodzenie S. Jana.*	Рождес: Св. Іоанна.	6	Izaja, Pr: i Domi:		
		Iż rzeczono starym: Nie będziesz zabijał. Mat. 5.			Mat. 8.		
25	N.	*5 po Swiąt. Prospera.	Н. 5 по Сошествіи.	7	N. 6. po Swiąt.		Ostatnia kwa. dn. 28 go. 5 mi. 49 rano.
26	P.	Jana i Pawła Mm.	Dawida Mnicha.	8	Kilijana i Jana.		
27	W.	Władysława Króla.	Samsona Mnicha.	9	Zenona i Anato.		
28	S.	Leona Papieża. *Wigil.*	Prz. Rel. Cyra i Jana.	10	7 Braci śpiący.		
29	C.	Piotra i Pawła Apos.	Петра и Павла Апо.	11	Cypryia: i Joan.		
30	P.	Pamiątka S. Pawła Ap.	*Sobor 12 Apostołów.*	12	Jana Gwalb: Op.		

kładem jak słowem, wskazuje drogę do Nieba sposobem naywymównieyszym.

Mniey bolu czuje, kto od swego utrapienia myśl odwraca, więcey obfitość zgubiła ludzi, iak ich niedostatek naywiększy umorzył.

Nauki doświadczenia daleko są pewnieysze, jak lekcye doktorów w Akademijach.

Kto chce, aby mu nigdy nieschodziło na umartw. iu, niech się dotkliwym uczyni na fraszki.

Obietnica bez skutku jest to, co piękne drzewo bez owocu.

Imiona wielkie poniżają tych, którzy onych utrzymać nieumieją.

Podajemy drugim rady, lecz niejesteśmy

JULIUS, ІЮЛЬ, LIPIEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.	S.Z.Z.
1	S.	*Juliusza Męczennika.	Kozmy i Damiana.	13	Małgorzaty Pa.	
		Gdy wielka rzesza była z Jezusem. Mat. 8.			Mat. 7.	
2	N.	6 po Swiąt. *Na: N. P. M.*	Н. 6 по Сошеств.	14	N. 7 po Swiąt.	
3	P.	Awita Kapłana.	Hiacynta Męczenni.	15	Rozesł: Ss. Apo.	
4	W.	Józefa Kal: i Elżbiety.	Andrzeja Ar. B. Kry.	16	*Szkapl. N. P. M.*	
5	S.	Wilhelma i Karoliny.	Marty M. S. Syme. C.	17	Alexe: W. Wy.	
6	C.	Izajasza Pr. i Dominiki.	Sysoja Mnicha.	18	Symeona i Rozy:	
7	P.	Klaudy: M. i Ester: Kr.	Tomasza Mnicha.	19	Wincen: *a Pau.*	
8	S.	Kilijana i Jana z Du:	Prokopiusza Bi. i Mę.	20	Elijasza Proro.	
		Strzeżcie się pilnie fałszywych Proro. Mat. 7.			Luc. 16.	
9	N.	7 po Swiąt. Zenona.	Н. 7 по Сошеств.	21	N. 8 po Swiąt.	
10	P.	7 Braci śpiących.	45 Męczenni. Nikopol.	22	*Maryi Magda*	
11	W.	Cypryjana i Joanny.	Eufemii Męczennicz.	23	Libery: i Apol.	
12	S.	Jana Gwalberta Opata.	Prokla i Hilar. Mm.	24	Krystyny Pan.	
13	C.	Małgorzat: i Klary PP.	*Sobor Gabr. Archan.*	25	*Jakóba Aposto:*	
14	P.	Bonawentu: D. Koście:	Akwila Apostoła.	26	*Anny M. P. M.*	
15	S.	Roz. Ss. Ap. i Henryk.	Cyryjaka i Julity Mę.	27	Pantaleona Mę.	
		Był niektóry człowiek bogaty. Luc. 16.			Luc. 19.	
16	N.	8 po Swiąt. *Szk: N. P. M.*	Н. 8 по Сошеств.	28	N. 9 po Swiąt.	
17	P.	Alexego Wiel. Wyz:	Maryny Męczennicz.	29	Marty P. G. P. J.	
18	W.	Symeona i Rozyny.	Emiljana Męczennika.	30	Abdona i Senna.	
19	S.	Wincentego *a Paulo.*	*Makr. P. S. S. B. W.*	31	Ignacego Wyz.	
20	C.	Elijasza Pro. i Filipa.	Иліи Пророка.	1	*Aug.* Pio. w ok.	
21	P.	Daniela Pr. i Praxedy.	Symeona i Jana Mę.	2	*N. P. M. Aniel.*	
22	S.	*Maryi Magdaleny.*	*Maryi Magdaleny.*	3	Znal: S. Szczepa.	
		Dom mój dom modlitwy jest. Luc. 19.			Luc. 18.	
23	N.	9 po Swiąt. Liberyu:	Н. 9 по Сошеств.	4	N. 10 po Swiąt.	
24	P.	Krystyny Panny i Mę.	Глѣба и Бориса.	5	*N. P. M. Snież.*	
25	W.	*Jakóba Apostoła.*	Успеніе Св. Анны.	6	*Przemie. Pań.*	
26	S.	*Anny Mat. N. P. Ma.*	Hermolausa Męczeń.	7	Kajetana Wyz.	
27	C.	Pantaleona Męczenni:	*Pantaleona Męczeń.*	8	Cyryjaka Męcz.	
28	P.	Innocente: i Botwida.	Prochora Apostoła.	9	Romana Męcze.	
29	S.	Marty Panny G. P. J.	Kalenika Męczenni.	10	*Wawrzyń. Mę.*	
		Boże bądź miłościw mnie grzesznemu. Luc. 18.			Mar. 7.	
30	N.	10 po Swiąt. Kunegu:	Н. 10 по Сошеств.	11	N. 11 po Swiąt.	
31	P.	Ignacego Loj. Wyzna.	Eudoc. Mni. Mę. *Zap.*	12	Klary i Felicys.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak lwa dnia 11 go. 5 mi. 50 rano.

Nów d. 5 god. 8 mi. 51 rano.

Pierw: kwa: dn. 11 go. 11 mi. 15 wieczorem.

Pełnia dn. 19 go. 4 mi. 44 wieczorem.

Ostatnia kwa: dn. 27 go. 7 mi. 36 wieczorem.

bynaymniey w stanie w poieniaw nich dobrych postępków, Filozofówie lekce ważeniem bogactw, chcieli skrycie za swe zasługi pomścić się nad niesprawiedliwością losu w tey mierze, był to tajemny środek uyścia zniewagi, na jaką ubóztwo podaie; była to nakoniec uboczna droga wiodąca do poważenia, którego mieć z bogactw niemogli.

Poważną postawą usiłujemy częstokroć

AUGUSTUS, АВГУСТЪ, SIERPIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Wrześ: w Sierpniu.
1	W.	Piotra w okowach.	7 Męczenni. *D. i post.*	13	Hipo. i Kassyja.
2	S.	*N. P. Mar. Anielsk.*	Prze: Rel. S. Stefana.	14	Euzeb. W. *Wig.*
3	C.	Znal: S. Szczepana Mę.	Izaaka, Dalm. i Faust.	15	Wnieb. N. P. M.
4	P.	Dominika Wyznawcy.	7miu Braci śpiących.	16	Rocha Wyzna.
5	S.	*N. P. M. Snieżney.*	Eusygniusza Męczeń.	17	Mame: i Mir. Mę.
		I przywiedli Mu głuchego i niemego. Mar. 7.			Luc. 10.
6	N.	11 po Swiąt. *Prze. Pa.*	Н. 11. Преобреж. Гос.	18	N. 12 po Swiąt.
7	P.	Kajetana Wyznawcy.	Domicyusza Męczeń.	19	Ludwika i Beni.
8	W.	Cyryjaka Męczennika.	Emiljana Biskupa.	20	Bernarda Opata.
9	S.	Romana Męczeńnika.	*Macieja Apostoła.*	21	Stefana Króla.
10	C.	*Wawrzyńca Męczeń.*	Wawrzyńca Męczeń.	22	Symfor. i Filib.
11	P.	Tyburcego i Zuzanny.	Eupla Djak: i Męcz.	23	Zacheu: i Filip.
12	S.	Klary Pan. i Felicyssy.	Focyusza i Aniceta.	24	*Bartłom. Apos.*
		Miłuy Pana Boga twego. Luc. 10.			Luc. 17.
13	N.	12 po Swiąt. Hipolita.	Н. 12 по Сошеств.	25	N. 13 po Swiąt.
14	P.	Euzebiusza Wyz. *Wig.*	Micheasza Proroka.	26	Róży Panny.
15	W.	Wniebowzię. N. P. M.	Успеніе Пр. Богод.	27	Cezar: i Rufa Bi.
16	S.	Rocha Wyznawcy.	Dyomida Męczeńnika.	28	Augu: B. i D. K.
17	C.	Mamerta Męczeńnika.	Mirona Męczeńnika.	29	Scięc: S. Jana Ch.
18	P.	Agapita i Krys. Męcz.	Flora i Laura Mm.	30	Felixa i Szczęs.
19	S.	Ludwika i Benigny.	Andrze: i 2,593 Mm.	31	Raymunda Wy.
		Gdy szedł JEZUS do Jeruzalem. Luc. 17.			Mat. 9.
20	N.	13 po Swiąt. Jacka.	Н. 13 по Сошеств.	1	*Sept.* N. 14 po Sw.
21	P.	Stefana Kr. i Joan. Fr.	*Tadeusza Apostoła.*	2	Maxyma i Stefa:
22	W.	*Symforyjan: i Filiber.	Agatonika Męczenni:	3	Izabe. Kr. i Euf.
23	S.	Zackeusza i Filipa. Ben.	Lupa Męczeńnika.	4	Rozalii Panny.
24	C.	*Bartłomieja Aposto.*	Eutychiusza Męczeń.	5	Urbana Papież:
25	P.	Ludwika Króla Franc.	Bartłom. i Tyta Apo.	6	Zacharyja. Pro.
26	S.	Zefiryna i Róży Panny.	Adryjana i Natalii.	7	Reginy P. *Wig.*
		Zaden niemoże dwóm Panom służyć. Mat. 9.			Mat. 1.
27	N.	14 po Swiąt. Cezaryu.	Н. 14 по Сошеств.	8	N. 15 Nar. N. P. M.
28	P.	August: B. i Dok. Kos.	Moyżesza Mnicha.	9	Gorgoniusza Mę.
29	W.	Scięcie S. Jana Chrzc.	Усѣ. Гл. С. Іоан. *Post.*	10	Mikołaja z *Tol:*
30	S.	Felixa i Szczęs: Mm.	Alexandra Patryar.	11	Prot: i Jack. Mm.
31	C.	Raymunda Wyznaw.	*Złoże: Paska N. P. M*	12	*Zwycię z Turk.*

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak panny dn. 11 god. 10 min. 21 rano.

Nów dn. 3 go. 4 min. 16 wieczor.

Pierw: kwadra dnia 10 go. 8 mi. 10 rano.

Pełnia dn. 18 go. 8 mi. 36 rano.

Ostatnia kwadra dnia 26 go. 7 mi. 36 rano.

nieznacznie pokrywać miałkość rozumu naszego.

Nudną to jest chorobą utrzymywać swe zdrowie zbytecznem powściągnieniem.

Każdy toż samo, co mu przyganiają, do zganienia, w drugim znayduje.

Jeśli próżność nie zniszcza całkowicie cnoty, jednakże znacznie ją nadweręża.

Dla tego próżność cudza jest nam nieznośną, iż naszę własną obraża.

Los z humorem rządzą światem.

Łacniey jest poznać każdego człowieka

SEPTEMBER, СЕНТЯБРЬ, WRZESIEŃ ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Pazdzier: w Wrześ:	B. Z. Z.
1	P.	Idzego Opata.	Symeona Słupnika.	13	Maurel: i Salwi.	
2	S.	Maxyma M. i Stefana.	Mamanta Męczenni.	14	*Podw: S. Krzy.*	
		Młodziencze! tobie mówię wstań. Luc. 7.			Luc. 14.	
3	N.	15 po Świąt. Eufrozy.	Н. 15 по Сошеств.	15	N. 16 po Świątk.	
4	P.	Rozalii Panny.	Moyżesza Proroka.	16	Korne: i Eufem.	
5	W.	Urbana i Wawrzyńca.	Zacharyjasza Proroka.	17	Piąt: S. Francis:	
6	S.	Zacharyjasza i Petron.	Eudocego Męczenni.	18	Tomasza. *Such.*	
7	C.	Reginy Panny. *Wigil.*	Sozonta Męczennika.	19	Januarego Bisk.	
8	P.	Narodzenie N. P. M.	Рождеств. Пр. Богор.	20	Eustachego. *Su.*	
9	S.	Gorgoniusza Męczenni.	*Joachima i Anny.*	21	*Mate: Apo. Su.*	
		Godzili się w Szabat uzdrawiać. Luc. 14.			Mat. 22.	
10	N.	16 po Świąt. Im. P. M.	Н. 16 по Сошеств.	22	N. 17 po Świątk.	
11	P.	Prota i Jacka Mm.	Teodory Mniszki.	23	Tekli Pan: i M.	
12	W.	*Zwyc: z Turk:* i Gwid.	Antonoma Męczenni.	24	Gerarda i Pafn.	
13	S.	Maureliusza i Polixen.	Korneliusza Męczeń.	25	Kleofasa i Aure.	
14	C.	*Podwyższ: S. Krzyża*	Воздв. Св. Кре. *Post.*	26	Jozafata A. B. M	
15	P.	Nikodema Męczennika.	Niceta Męczennika.	27	Prze: S. Stanisła	
16	S.	Kornelego i Eufemii.	Iосафата Ап. Епис.	28	Wacława Króla	
		Miłuy bliźniego twego jako siebie same: Mat. 22.			Mat. 9.	
17	N.	17 po Świąt. Piąt. S. Fr.	Н. 17 по Сошеств.	29	N. 18 po Świątk.	
18	P.	Tomasza z Wilanowa.	Eumeniusza Biskupa.	30	Hieroni: D. Koś.	
19	W.	Januarego i Konstanc.	Trof[illegible]na Męczennika.	1	*Oct:* Remigi: B.	
20	S.	Eustache: i Faus. *Such.*	Eustachiusza Męczeń.	2	*Aniołow Stróżo.*	
21	C.	*Mateusza Apo: i Ew.*	Konrada Apostoła.	3	Kandyda Męcz.	
22	P.	Maurycego Męc. *Such.*	Foka Bisk: i Męczeń.	4	Franciszka Wy.	
23	S.	Tekli Pan: i Mę. *Such.*	*Poczę: S. Jana Chrz.*	5	Placyda i Flawi.	
		Ufay Synu, odpuszczają się grzechy two: Mat. 9.			Mat. 22.	
24	N.	18 po Świąt. Gerarda.	Н. 18 по Сошеств.	6	N. 19 po Świątk.	
25	P.	Kleofasa i Aurelii Pa.	Eufrozyny Panny.	7	Marka i Osyty.	
26	W.	Jozafata Ar: Bis: i Mę.	Iоанна Апо: и Еван.	8	Brygidy Wdo.	
27	S.	Przen: S. Stanisława B.	Kalistrata Męczenni.	9	Dyonizego Męc.	
28	C.	Wacława Króla i Mę.	Charytona Wyznaw.	10	Fran: Zw: Choc.	
29	P.	*Michała Archanioła.*	Cyryjaka Mnicha.	11	Placydy Panny.	
30	S.	Hieronima Dok: Kośc.	Grzegorza Bisk: i Mę.	12	Maxymilijana B.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak wagi dn. 11 go. 9 min. 4 rano.

Porówna: nocy z dniem. Początek jesieni.

Nów dn. 1 go. 11 mi. 58 z północy.

Pierw. kwad. dn. 8 go. 8 mi. 56 wieczorem.

Pełn. dn. 16 go. 1 mi. 7 z północy.

Ost. kw. dn. 24 go. 5 min. 51 wieczorem.

przymioty, niż wszystkie onego dośledzić skłonności.

O zasłudze jakiegoś człowieka, nie z wielkich jego przymiotow, lecz z onych użycia, sądzić należy.

Zabawa powierzchowna, czyli praca i dyeta rugują podrzutkow Hypokratowych ze wszech tych mieysc, gdzie kolwiek są w kredycie.

Nie tak rzecz rzadka znaleźć ludzi bez cnoty, jako ludzi bez przywary, starość wczesna, albo obciążona chorobami i nędzą, ledwo nie zawsze jest dziedzictwem, które nam zostawia młodość występna i

OCTOBER, ОКТЯБРЬ, PAZDZIERNIK ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Listopad w Pazdzie.	B. Z. Z.
		Woty moje i karmne rzeczy są pobite. Mat. 22.			Jana 4.	
1	N.	19 po Sw. Róż: P. Mar.	Н. 19. Покро. Пр Бо.	13	N. 20 po Swiątk.	
2	P.	*Aniołow Stróżow.*	Cypryjana i Justyny.	14	Kalixta Papieża.	
3	W.	Kandyda i Gerarda.	Dyonizego Męczenni.	15	Jadwigi i Teres.	
4	S.	Franciszka Seraf. Wy.	Jeroteusza Bis: i Męc.	16	Florent: i Gawł.	
5	C.	Placyda i Flawii Pan.	Charytyny Męczenni.	17	Andrze: i Lucyi.	
6	P.	Brunona i Fidy Panny.	*Tomasza Apostoła.*	18	*Łukasza A. i Ł.*	
7	S.	Marka Pa: i Osyty P.	Sergiusza Męczennika.	19	Piotra z Alkant.	
		Idź syn twóy żyw jest. Jana 4.			Mat. 18.	
8	N.	20 po Swiąt. Brygidy.	Н. 20 по Сошеств.	20	N. 21 po Swiątk.	
9	P.	Dyonizego Męczenni.	Jakóba Alfeusz: Apo.	21	Urszuli Panny.	
10	W.	Franci. Zwyc. Chocim.	Eulampiusza Męczeń.	22	Jana i Korduli.	
11	S.	Zenaydy i Placydy P.	Filipa Apostoła.	23	Jana Kapistrana.	
12	C.	Maxymilijana Biskupa.	Probusa i Taracha.	24	Rafała Archan.	
13	P.	Edwarda Króla.	Karpa i Papyla.	25	Krysp: i Krysp.	
14	S.	Kalixta Papieża Męcz.	Gerwazego i Protaze.	26	Ewarysta Papie.	
		Miey cierpliwość nade mną. Mat. 18.			Mat. 22.	
15	N.	21 po Swiąt. Jadwigi.	Н. 21 по Сошеств.	27	N. 22 po Swiątk.	
16	P.	Gawła Op: i Florente.	Longina Męczennika.	28	*Symona i Judy.*	
17	W.	Andrzeja i Lucyi Pan.	Ozeasza Proroka.	29	Narcyza Bisku.	
18	S.	*Łukasza Apo: i Ewa.*	*Łukasza Apos: i Ew.*	30	Marcellina Mę.	
19	C.	Piotra z Alkantary.	Joela Proroka.	31	Lucyi Pa. *Wig.*	
20	P.	Maxymina i Wandeli.	Artemiusza Męczenni.	1	*Nov.* Wszyst. SS.	
21	S.	Urszu: P. i 11,000 Dzie.	Hilaryona Wiel: Mn.	2	*Dzień Zaduszn*	
		Czemu mnie kusicie obłudnicy. Mat. 22.			Mat. 9.	
22	N.	22 po Swiąt. Jana Kan.	Н. 22 по Сошеств.	3	N. 23 po Swiątk.	
23	P.	Jana Kapistrana Wyz.	*Jakóba Apostoła.*	4	Karola Borome.	
24	W.	Rafała Archanioła.	Areta Męczennika.	5	Emery: i Zacha.	
25	S.	Kryspina i Kryspinia.	Marcyjana i Martyre.	6	Leonarda Wyz.	
26	C.	Ewarysta Papieża.	*Demetryusza Męcze.*	7	Herkulana Mę.	
27	P.	Iwona i Frementa.	Nestora Męczennika.	8	Czterech Koron.	
28	S.	*Symona i Judy Apost.*	Terencyusza Męczeń.	9	Teodora Męcze.	
		Ufay córko, wiara twoja ciebie uzdrow: Mat. 9.			Mat. 13.	
29	N.	23 po Swiąt. Narcyza.	Н. 23 по Сошеств.	10	N. 24 po Swiątk.	
30	P.	Marcellina i Zenobii.	Zenobiusza Męczenni.	11	*Marcina Bisku.*	
31	W.	Lucyi Panny. *Wigil.*	Narcyza Apostoła.	12	Marcina Papież.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak niedźwiadka dn. 11 go. 5 min. 18 wieczorem.

Nów dn. 1 go. 8 min. 48 rano.

Pierw. kw. dn. 8 g. 1 m. 46 wieczorem.

Pełn. dn. 16 go. 5 mi. 29 wieczor.

Ost. kw. dn. 24 go. 2 mi. 32 rano.

Nów dn. 30 go. 7 mi. 35 wieczor.

rozpustna.

Obiad gracza, a wieczera fryjerki, są to zagajeniem zabaw, które bardzo drogo kosztują.

Zbytek trunkow i wydatkow napełnia głowę dymem, a worek wiatrem.

Kawaler przemysłem żyjący, który zna się na sztuce, jak swoje ukrywać potrzeby, obiaduje często z cudzym kosztem, gdy tym czasem poczciwy człowiek przy

NOVEMBER, НОЯБРЬ, LISTOPAD ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Grudzień w Listopa	B. Z.
1	S.	Wszystkich Swiętych.	*Kozmy i Damiana.*	13	Dydaka Wyzn.	
2	C.	*Dzień Zaduszny.*	B. Jozafata Ar. B. M.	14	Serafiona Męcz.	
3	P.	Teofila Bis. i Witalisa.	Akepsyma Bis: i Mę.	15	Leopol: i Gertr.	
4	S.	Karola Boromeusza.	Joanicyusza Wielkie.	16	Edmunda Bisku.	
		Panie, zachoway nas giniemy! Mat. 8.			Mat. 15.	
5	N.	24 po Swiąt. Emeryka	Н. 24 по Сошеств.	17	N. 25 po Swiątk.	
6	P.	Leonarda Wyznawcy.	Pawła Wyznawcy.	18	Eupsych: i Odon.	
7	W.	Herkulana i Engielb.	Jerona Męczeńnika.	19	Elżbiety Wdow.	
8	S.	Czter: Koron: i Sewer.	Михаила Архангела.	20	Felixa i Sympli.	
9	C.	Teodora Męczeńnika.	Onisyfora i Porfirego.	21	*Ofiar: N. P. M.*	
10	P.	Andrzeja i Nimfy Pan.	Erasta i Olimpa Apo.	22	Cecylii Panny.	
11	S.	*Marcina Biskupa.*	Miny i Wiktora Mm.	23	Klemensa Pap.	
		Nieprzyjazny człowiek to uczynił. Mat. 13.			Mat. 24.	
12	N.	25 po Swiąt. Stanisła.	Н. 25 по Сошеств.	24	N. 26 po Swiątk.	
13	P.	Dydaka Wyznawcy.	*Jana Złotoustego.*	25	*Katarz: P. i M.*	
14	W.	Serafiona Męczeńnika.	*Filipa Apos: Zapus.*	26	Piotra i Delfiny.	
15	S.	Leopolda i Gertrudy.	Samsona W. *I. d. pos.*	27	Fakunda Bisku.	
16	C.	Edmunda Biskupa.	*Mateusza Ap: i Ew.*	28	Rufina Męczeń.	
17	P.	Grzegorza i Salomei.	Grzegorza Biskupa.	29	Saturnina Męcz.	
18	S.	Eupsychiusza i Odona.	Płatona i Romana.	30	*Andrzeja Apos.*	
		Opowiem skryte rzeczy od założenia. Mat. 13.			Luc. 21.	
19	N.	26 po Swiąt. Elżbiety.	Н. 26 по Сошеств.	1	*Dec.* N. 1 Adw.	
20	P.	*Felixa i Symplicyu.	Prokla Arcy-Biskupa.	2	Chryzol: i Bibia.	
21	W.	*Ofiarowanie N. P. M.*	Входъ Пр. Богороди.	3	Franciszka Xaw.	
22	S.	Cecylii Panny i Męcz.	Filemona Apostoła.	4	Barbary P. i M.	
23	C.	Klemensa Papie: i Mę.	Amfilochiusza Bisku.	5	Sabby Opata.	
24	P.	Jana od Krzy: i Chry.	*Kntarzyny Męczeńn.*	6	*Mikołaja B. M.*	
25	S.	*Katarzyny Pan: i M.*	Klemensa Papieża.	7	Ambro: B. *Wig.*	
		Kto czyta niech rozumie. Mat. 24.			Mat. 11.	
26	N.	27 po Swiąt. Piotra.	Н. 27 по Сошеств.	8	N. 2. Nie. Po. P. M.	
27	P.	Fakunda i Jozafata.	Jakóba Męczeńnika.	9	Cypry. i Waler.	
28	W.	Rufina i Mansweta.	Stefana Męczeńnika.	10	*N. P. M. Loret.*	
29	S.	Saturnina Męczeńnika.	Paramona i Filomen.	11	Damazego Pap.	
30	C.	*Andrzeja Apostoła.*	*Andrzeja Apostoła.*	12	Spiryd: i Dyoni.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak strzelca dnia 10 go. 1 mi. 47 wieczor.

Pierw. kw. dn. 7 go. 9 m. 44 rano.

Pełnia dn. 15 go. 9 mi. 2 rano.

Ostatnia kwa. dn. 22 go. 10 mi. 1 rano.

Nów dn. 29 go. 8 mi. 53 rano.

swoim wstydzie i skromności często spać iśdź musi z próżnym żołądkiem.

Młoda panienka jest kwiatem, niewiasta jest owocem; jeśli złym jest owoc, jakąż kwiat po sobie zostawi pamiątkę?

Zbrodzień sam siebie znać niechce i ucieka przed sobą.

Wstyd jest naypierwszą okrasą piękności.

Jeśli mówisz prawdę, nie przydaway jey żadnych ozdob.

Chceszli nabydź spokoyności, oddal twych pochlebcow.

Nie bądź nigdy głuchym na głos natury.

DECEMBER, ДЕКАБРЬ, GRUDZIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Styczeń w Grudniu.
1	P.	Eligiego Bis: Patr: Ub.	Nauma Pr: i Filareta.	13	Lucyi Pan: i M.
2	S	Chryzologa i Bibianny.	Abbakuka Proroka.	14	Nikazego Bisku.
		Będą znaki na słońcu i xiężycu. Luc. 21.			Jana 1.
3	N.	1 Adwentu. Francisz.	Н. 28 по Сошеств.	15	N. 3 Adwentu.
4	P.	Barbary Panny i Mę.	*Barbary Pan: i Mę.*	16	Ananija: i Adel.
5	W.	Sabby Opata.	Sabby Mnicha.	17	Łazarza i Olimp.
6	S.	**Mikołaja Blsk: Mir.*	Николая Епископа.	18	Wiktoryna. *Su.*
7	C.	Ambrożego Bis. *Wigi.*	Ambrożego Biskupa.	19	Nemezyusza Bis.
8	P	Niepok: Pocz: N. P. Mar.	Patapiusza Biskupa.	20	Eugeniusz. *Such.*
9	S.	Cypr: jana i Waleryja.	Зачатие Св. Анны.	21	*Tomasza. Such.*
		Tyś jest, który masz przyiść? Mat. 11.			Luc. 3.
10	N.	2 Adwentu *N. P. M. Lor.*	Н. 29 по Сошеств.	22	N. 4 Adwentu.
11	P.	Damazego Papieża.	Daniela Słupnika.	23	Wiktoryi P. M.
12	W.	Spirydyona i Dyonize.	Spirydyona Biskupa.	24	*Ada: i Ew. Wig.*
13	S.	Lucyi Panny i Męcz.	Eustracyusza Męczeń.	25	Boże Narodzem
14	C.	Nikazego i Eutropii.	Tyrsa i Filemona Mę.	26	Szczepana i Mę
15	P.	Waleryjana Bis: i Mę.	Eleuteryusza Męczeń.	27	*Jana Ap: i Ew.*
16	S.	Ananijasza i Adelaydy.	Aggeusza Proroka.	28	*Młodzianków.*
		Jam głos wołającego na puszczy. Jana 1.			Luc. 2.
17	N.	3 Adwentu. Łazarza.	Н. Св. Праотецъ.	29	N. po Boż. Naro
18	P.	Wiktoryna i Gracyja.	Sebastyjana Męczeńn.	30	Dawida Króla.
19	W.	Nemezyusza i Faustyn.	Bonifacego Męczeńni.	31	Sylwestra Papie.
20	S.	Eugeniu: i Teof. *Such.*	Ignacego Męczeńnika.	1	*Jan.* Nowy Rok
21	C.	*Tomasza Apostoła.*	Julijanny Męczeńni.	2	Makarego Opat.
22	P.	Anastazyi Męcz. *Such.*	Anastazyi Męczeńni.	3	Daniela i Geno.
23	S.	Wiktoryi. *Such. Wig.*	Dziesięciu Męczeńni.	4	Tytusa Bis: i M.
		Czyńcie proste ścieżki jego. Luc. 3.			Mat. 2.
24	N.	4 Adwentu. *Ad: i Ew.*	Н. Свят. Отецъ.	5	N. po Now. Ro
25	P.	Boże Narodzenie.	Рожде. Г. Iису. Хри	6	Trzech Królow
26	W.	Szczepana i Męczeńn.	Соборъ Пр. Богоро	7	Julija: i Lucyja.
27	S.	*Jana Apost: i Ewan.*	Стефана i Мученu	8	Rygober: i Sew.
28	C.	*Młodzianków,*	20,000 Męczeńnikow.	9	Marcyja: P. i M.
29	P.	Tomasza Bisk: Kantu.	*14,000 Młodzianków.*	10	Agatona Papie.
30	S.	Dawida Kr: i Leonild.	Anezyi Męczeńniczki.	11	Hygina Papieża.
		Oto ten położon jest na upadek. Luc. 2.			Luc. 2.
31	N.	Po Boż. Nar. Sylwest.	Н. по Рождес. Гоcп	12	N. 1 po 3ch Kr

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak kozierożca d. 10 go. 2 mi. 19 rano.

Przesil: nocy. Początek zimy.

Pierw. kw. dn. 7 go. 7 m. 12 rano.

Pełn. dn. 14 go. 11 mi. 11 wieczor.

Ost. kw. dn. 22 go. 2 mi. 13 rano.

Nów dn. 29 go. 6 mi. 42 wieczor.

Niewdzięcznik nigdy niemoże bydź dobroczyńcą.
Czémże będzie mądrość? jeśli ogień religii zgaśnie.
Kto nie umie cierpieć, ten niewart iżby żył na ziemi.
Duma zwykła się zawsze poić zwodniczém marzeniem.
Nigdy się niechlub z szlachetności, lecz pokaż się cnotliwym.

DNI SWIĄTECZNE I UROCZYSTE,

w które uczący się w Szkołach są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

1, NOWY ROK, i rocznica urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny w roku 1807 narodzoney dnia 9 Stycznia.
6, Zjawienie Pańskie, albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Panny Maryi.
10 i 11, Piątek i Sobota przed Syrną Niedz.

MARZEC.

4, Swiętego Kazimierza Królewica.
25, Zwiastowanie Nayświęt: Panny Maryi.
30, Wielki Czwartek.
31, Wielki Piątek.

KWIECIEŃ.

1, Wielka Sobota.
2, 3, 4, Zmartwych: Pańsk: i cały tydzień.
21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny i N. W. X. Alexandry Nikołajówny.

MAY.

9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
11, Wniebowstąpienie Pańskie.
21 i 22, Zesłanie Ducha Swiętego.

CZERWIEC.

1, Boże Ciało.
25, Dzień urodzin Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796. i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w roku 1825.
29, Swiętych Apostołow Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz: Jey Imperatorskiey Mość Alexandry Teodorówny w roku 1798.

SIERPIEŃ.

6, Przemienie: Pańskie, i roczni: urodz: N. W. X. Maryi Nikołajówny w r. 1819.
15, Wniebowzięcie Nayświęt: Panny Maryi.
22, Koronacyja Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.
29, Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30, Swiętego Alexandra Newskiego. Imieniny N. W. X. Alexandra Nikołajewicza, i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822.

WRZESIEŃ.

8, Narodzenie Nayświętszey Panny Maryi.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewanielisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Panny Maryi.
22, Cudownego Kazań: Obrazu N. P. Maryi.

LISTOPAD.

1, Wszystkich Swiętych.
20, Wstąpienie na Tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Króla Polskiego.
21, Ofiarowanie Nayświętszey Panny Maryi.

GRUDZIEŃ.

6, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy, i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza.
8, Niepokal: Poczęcia Nayś: Panny Maryi.
25, 26 i 27, Boże Narodzenie, i pamiątka wygnania Francuzow z kraju.

Procz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dn. 25 Grudnia do dn. 2 Stycznia, także Wakacyyne według zwyczaju.

INNE DNI TABELNE,

w które wzmienieni Uczniowie nie są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

7, Rocznica urodzin N. W. X. Anny Pawłówny w roku 1795.

28, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w roku 1798.

LUTY.

3, Imieniny N. W. X. Anny Pawłówny.

4, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1786.

25, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michayłówny w roku 1825.

KWIECIEŃ.

17, Rocznica urodzin N. W. X. Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

14, Rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michayłówny w roku 1826.

21, Imieniny N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza i N. W. X. Heleny Pawłówny, i rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michayłówny narodz: 14 Maja w r. 1826.

LIPIEC.

11, Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.

22, Imieniny N. W. X. Maryi Nikołajówny, N. W. X. Maryi Michayłówny i N. W. X. Maryi Pawłówny.

27, Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. Nikołaja Nikołajewicza w roku 1831.

SIERPIEŃ.

16, Rocznica urodzin N. W. X. Katarzyny Michayłówny w roku 1827.

WRZESIEŃ.

5, Imieniny N. W. X. Elżbiety Michayłówny.

9, Rocznica urodzin N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza w roku 1827.

LISTOPAD.

8, Imieniny N. W. X. Michała Pawłowicza. Tegoż dnia uroczystość wszystkich Kawaleryyskich Rossyyskich Orderow.

24, Imieniny N. W. X. Katarzyny Michayłówny.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27, Pamiątka zwycięztwa pod Półtawą.

LIPIEC.

10, Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyyskim i Portą Ottomańską w Kainardży, i przyłączenia Tauryckiego państwa do dzierżawy Rossyyskiey.

27, Wzięcie Fregat przy Angucie i przy Grengramie.

SIERPIEŃ.

9, Pamiątka wzięcia Narwy.

19, Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad woyskiem Pruskiém.

WRZESIEŃ.

28, Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11, Wzięcie Twierdzy Slisselburgskiey.

LISTOPAD.

30, Swięto Andrzeja Apostoła.

WIADOMOŚĆ KIEDY W WILNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Kowno do St. Petersburga, Warszawy, i do wszystkich miast w tey stronie leżących, także do Królestwa Polskiego, i drugich państw i miast za niém położonych, również do Prus, przez Kowno i Jurborg, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Mińsk do Moskwy, Małey Rossyi i Wołynia, oraz do wszystkich miast w tey stronie leżących, w Poniedziałki i Czwartki o godzinie 4tey po południu; przyymowane zaś na takowe trakty korrespondencyje będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

Na trakt przez Grodno do Białegostoku, przez Słonim do Brześcia i za granicę do Królestwa Polskiego, przez Nieśwież i Mińsk do Radziwiłłowa, oraz za granicę do Austryi i do wszystkich miast i państw w tey stronie położonych, podobnież do Widz, Wiłkomierza i Trok, we Srzody i Soboty o godzinie 8mey po południu; przyymowane zaś na te trakty korrespondencyje będą w też dni od godziny 7 do 11 z rana.

DODATEK

Do Kalendarza Gospodarskiego na rok 1833,
zawierający w sobie różne

WIADOMOSCI GOSPODARSKIE.

O nieomylnych znakach wieku konia.

Znaki zwyczayne wieku konia są: zęby, sierść i nad oczama dołki. Ostatnie dwa znaki jednak są mylne: bo źrzebięta, które w jesieni się ulegną, albo od starego ogiera, albo starey klaczy pochodzą, zaraz dostaią w średnim wieku na czole białych włoskow, albo wielkich dołkow nad oczami, chociaż tylko to znamiona stare konie oznaczać zwykły. Zęby więc są nieomylnemi znakami wieku konia.

Wielka część źrzebiąt rodzi się bez zębow w trzy lub cztery, a naydłużey w pięć tygodni po swym wyiściu na świat, dostaią cztery śrzednie pierwsze zęby, to iest: dwa u góry i dwa na dole, między czwartym i osmym tygodniami, często w piątym, ale nigdy po osmym tygodniu dostaią przy pierwszych dwa zęby u góry i dwa na dole zasuwką nazywaią. W przeciągu ośmiu lub dziesięciu miesięcy następuią poboczne zęby, i także znowu dwa u góry i dwa u dołu.

Gdy źrzebięta maią rok zupełny, utracaią na wiosnę wyłażącą im pierwszą sierść, która iest dotąd wszędzie i na ogonie kędzierzawą i miękką i na taką sierść zamienia, iaką na dorosłych koniach widziemy: z przybraney ilości, albo długości teyże, można rozpoznać czyli źrzebie półtora roku, albo dwa lata ma.

Po upłynieniu półtrzecia roku, odmienia źrzebie cztery pierwsze zęby na nowe, które się przedniemi nazywaią, i w ten czas nazywaią źrzebię, które właściwie ma półtrzecia roku trzecio-letnim.

Gdy źrzebie ma półczwarta roku, gubi wymienione zasuwkowe zęby, i na ich mieysce następuiące, nazywaią śrzedniemi zębami, źrzebię zaś w czwartym roku.

Jeżeli nakoniec źrzebie ma półpiąta roku, zamienia poboczne cztery zęby, na inne nowe, które toż samo nazwisko otrzymaią i takie źrzebie utrzymuią za pięcio-letnie.

Są ieszcze inne znaki służące do upewnienia się o wieku ogierow i wałachow, które rzadko kiedy klacze miewaią, i te są, tak nazwane psie zęby, z których dwa wyżey i dwa niżey, po skończonym wieku pięciu, sześciu albo siedmiu kwartałach wyrastaią; te są kończate, zaostrzone: z wydrążeniem wewnątrz, i niższe pokazuią się nieco wcześniey, a niżeli wyższe.

Wiek konia maiącego sześć lat poznaie się po tém, że przednie zęby ma pełne, a wkęsłość ich czarniawą; poboczne zęby grubości palca, i do dziąsła przyrosłe, a psie zęby w kształcie kręglika zapełniać się poczynaią.

W siódmym roku konia, ustępuie czarność z przednich zębow, wklęsłość śrzednich zębow zapełnia się i tylko ślad wklęsłości zostaie; poboczne zaś zęby staią się tak długie, jak palec szeroki, a psie zęby ieszcze więcey wypełnione.

Koń w osmym roku utraca wyżey wspomniony ślad wklęsłości albo drdzenia na śrzednich zębach, wydrążenia pobocznych zębow zostaią wypełnione i tylko daie się widzieć na nich zostawiona czarność; poboczne zęby trochę podrastaią i z innémi się równaią, i w ten czas pospolicie mówią, że koń zęby zrównał.

Że po skończonych ośmiu latach (w którym wieku koń do starych rachowany bywa) jego wieku niemożna poznać, iest błędne mniemanie. Potrzeba tylko na wzrost różnych zębow dokładnie uważać, które się po ośmiu latach zaczynają.

W dziewiątym roku, gdy iuż wyżey wspomniony znak pozostałey czarności na pobocznych zębach zginął, i wszystkie zęby gładkie i białe zostaną: zaczynaią teraz przednie zęby rosnąć, a psie zęby staią się coraz tępszymi i pełnieyszymi.

W dziewiątym roku rosną coraz więcey przednie zęby wraz z śrzedniemi, poboczne zęby dostaią szczerbow, których dolne zęby przyczyną bywaią, a psie zęby maią dwa wydrążenia, których ledwie dostrzedz można. Naypewnieyszym zaś iest znakiem, że przednie zęby nieco naprzód wyrastaią i z pionowego położenia występuią.

U wszystkich koni giną znamiona na wyższych zębach prędzey, aniżeli na niższych i to iest znakiem iedynastego i dwónastego roku.

W trzynastym roku psie zęby zupełnie się zaokrąglaią i zapełniaią: na wyższych przednich zębach nieznayduie się naymnieyszy ślad znamienia, i gruczołki z warg giną.

W czternastym i piętnastym roku nikną znamiona na wyższych śrzednich zębach, te zaś staią się dłuższe, bielsze i ostrzeysze, kopyta zaś grubsze i bardziey przytępione; lubo to rokiem wcześniey lub później przytrafiać się zwykło, to nie wiele rok lub dwa lata znaczą.

W szesnastym i siedémnastym roku, zamienia ieszcze drdzeń na wyższe poboczne zęby, szczerby głębszymi się staną, a podniebienie weschnie i schudnie.

Im większey długości i konczatości zęby od tego czasu nabierać będą, i ile wystąpią naprzód z swego pionowego położenia mianego w młodości, tyle koń iest starszy. W dalszym wieku zęby nabieraią kształtu ostrego kąta; dołki nad oczami staną się głębsze, brwie białe, wargi tęgie i nierówne, kopyta chrapowate i niegładkie.

Nowy i osobliwszy sposob rozmnożenia drzew urodzaynych bez szczepienia lub okulizowania.

Niedawno zaczęto w Niemczech mówić o iednym sposobie rozmnożenia drzew ogrodowych urodzaynych, który mi się zdawał bydź bardzo osobliwy, a przeto niepewny. Lecz teraz gdy go widzę bydź potwierdzonem, pośpieszam z uwiadomieniem o nim publiczności, gdyż niemałe z niego dla miłośnikow ogrodnictwa mogą ztąd wyniknąć pożytki.

Sposob ten zawisł na tém, żeby z iakiego dobrego gatunku drzewa, które się myśli rozmnożyć, odłamać (nieoderznąć) zrazy czyli gałązki, które maią rok dopiero i wstawić w wodę wziętą z iakiego błota lub trzęsowiska. W tey wodzie muszą one moknąć przez dwa lub trzy tygodnie. Dopiero potém grunt iaki dobry, to iest niepiaszczysty, ale tłusty, i wilgoć utrzymuiący, powinien dobrze bydź skopany i niezbyt wysoko. Zrazy prosto z wody wtykaią się w ziemię pulchną na 4—5 calow i tędy polewaią się, żeby miały raz wraz mierną wilgoć.

Drugi sposob iest taki: W Maju odłamią się zrazy przeszłoroczne z iakiego szacownego drzewa, i namoczą w wodzie błotnistey przez dni 14. Grunt niepiaszczysty, ani niewysoko leżący, gdy będzie dobrze skopany, porobią się w nim rówki na 4 aż do 6 cali głębokie, i w nie pokładą się wcale tak jak są długie owe gałązki i lekko ziemią pulchną zasypią z każdego oczka wyrasta potém drzewko tego samego gatunku, z którego gałązki były wzięte. Te drzewka we dwa lata jedne od drugich po odrzynane i poprzesadzane, który z tego użytecznego wynalazku korzystać zechce.

Jakim sposobem można tego dokazać, aby w czasie zimy przez Indora wiele młodych kurcząt na raz rozmnożyć.

Kto w blizkości wielkiego miasta mieszka, albo z wielkim pożytkiem kurczęta sprzedać umie, ten i w zimie kury rozmnażać po-

winien, czego wprawdzie tylko w ciepłey stancyi dokazać można. Że zaś stare kury tylko na wiosnę i w lecie skłonnemi są do wysiadania jay, mogą więc Indory dla swey wielkości i ciepła mieysce kur zastąpić.

Jeden może 30 jay wylądz, jeżeli następuiącym sposobem do tego zatrudnienia usposobionym będzie. Na gniazdo obiera się ciemne ale ciepłe mieysce. Indorowi wyrywaią się grube pióra z pod brzucha wyskubane mieysca, wymywaią tęgą gorzałką pieprzem potłuczonym zaprawną, potém wlewa mu się w dziob, albo trochę gorzałki, albo daie mu się do zjedzenia chleb w niey namoczony. Gorzałka i ciemność mieysca, w którym na gniaździe posadzony będzie, zaćmią jego zmysły, przeciw zaś swędzeniu i paleniu, które mu mycie gorzałką z pieprzem sprawuie, na zimnych jajach znayduie ochłodzenie. Po upłynieniu 24 godzin stawia się mu co do żarcia i picia, otworzywszy drzwi na tak długi czas aż się nażrze i napije, i to co 24 godzin powtarzaiąc. Indor nietylko jaja wysiedzi i młode wylęże, ale je i dobrze wodzić i swemi wielkiemi skrzydłami okrywać i obraniać będzie.

O użyteczności słoneczników.

Z kwiatu rośliny tey zbiera pszczoła wiele miodu; liście służą zamiast tytuniu, wydaią piękną i trwałą farbę żółtą i na papier z korzyścią użyte bydź mogą. Z cięższych części łodygi można mocne wyrabiać przędziwo, postępuiąc z niemi tak jak z konopiami, gruba zaś z liści odarta łodyga jest dobrym materyałem na opał, popioł jey dostarcza wybornego potażu, z nasienia wyciska się oley doskonały zbliżaiący się znacznie dobrocią i smakiem do oleyku migdałowego, i zamiast oliwy prawanckiey do sałaty używanym bydź może.

O przesyłaniu ryb żywych w zimie.

Upakuy rybę żywą w śnieg, i przeszliy ją chociażby naydaley. W śniegu zdrętwieje wprawdzie, lecz nieobumiera. Skoro przybędzie na mieysce przeznaczone, włożyć ją trzeba w zimną wodę, a wnet odzyska życie, sam doświadczyłem (mówi Autor), że w śnieg upakowane ryby żywe naydaley przewozić można, byleby, co oczewistą jest rzeczą niestawiać je w mieyscach ciepłych.

Sposob zachowania szparagow.

Weź faseczkę szczélną i w niey ułoż horyzontalnie szparagi warstami, przesypuiąc każdą warstę mąką ordynaryiną, nadto każdy szparag od siebie ma bydź odstąpiony na palec, aby i tam mąka doyść mogła, gdy to będzie przygotowaném na wierzchu, potém włożywszy warstę trzy calową mąki, naley na to cal łoju świeżego czystego, tym sposobem można szparagi zachować aż do wielkiey-nocy.

Wernix do Obrazow oleynych.

Gdy Mastyxowy Wernix przez wyskok rozpuszczony niezaleca się, gdyż pozostawia po sobie z czasem białe laski, i gdy rozpuszczenie przez oley terpetynowy, niewiele zachodow potrzebuie, przeto ten sposob za naylepszy nam się zdaje, na sześć części Mastyxu rozcieranego bardzo miałko, bierze się do części terpetynowego oleyku, to zarabia się jak farba na kamieniu malarskim, następne użycie jego jest zwyczaynym.

Jak nastawiać zegarki podług kompasow.

Nienależy rozumieć, że w każdey porze roku można z równą dokładnością regulować zegarki na kompasie. Tylko cztery razy w roku, da się to uczynić, mianowicie dnia 15 Kwietnia, 15 Czerwca, 1 Września i 24 Grudnia. We wszystkich innych czasach kompas, albo cokolwiek za prędko, albo za późno pokazuie tak, że różnica ta w Listopadzie i w Lutym może kwadrans przeszło wynosić. Chcąc z całą ścisłością w każdym czasie regulować zegary podług kompasow, potrzeba na każdy dzień mieć wskazaną różnicę między czasem, który kompas pokazuie, a czasem który zegary wskazywać powinny. W niedostatku tego może bydź wielce przydatną

do uregulowania zegarow, tablica wschodu i zachodu słońca, obliczona na właściwy poziom. W wydawanych dotąd kalendarzach Warszawskich, rzadko kiedy mieliśmy tablice obliczone na nasz poziom, i zwykle musieliśmy się obchodzić tablicami przepisywanemi z obcych kalendarzow. Następna tablica, którą Redakcya kalendarza Gałęzowskiego publiczności udziela podobno pierwszy raz dla położenia Warszawy iest obrachowana, i to niezwyczaynym dotąd używanym od Astronomow sposobem, ale za pomocą narzędzia kompasa polskie wynalazku JP. Jastrzębowskiego.

Przysposobienie suchego i płynnego atramentu, na który P. Minet w Paryżu patent swobody dostał.

Kilka kawałkow Brazylii grubości palca, na to naley pintę czystey wody rzeczney przecedzoney, funt alepińskich galasowych orzechow, 10 uncyi żelaznego witryolu, 3 uncyi arabskiey gumy, i aby tym dobrze nasycić winny ocet, 2 uncye tłuczonego ałunu, 1 łot tłuczonego czarnego węgla ziemnego, pół łota źwierzęcego węgla, palona kość słoniowa, galas zagotuy w brazyliowym odwarze, jak dobrze do połowy rozgotuie się, wtedy doday witryolu zielonego, który przez wystawienie na działanie ciepła dobrze rozgotuy, potém wsyp węgla, oba gatunki i dobrze zmieszay z płynem, nakoniec dodaie się ałun i guma arabska. To wszystko przefiltruy przez lniany woreczek i po odstaniu się przez 24 godzin odlewa się płynny atrament do kamiennego garnka, a gęszcz rozpościera się na bibule i wysusza się.

Tym sposobem otrzymuiemy płynny atrament i dwa funty suchego atramentu. Ten atrament łączy wszystkie własności, albowiem opiera się wszelkim zniszczeniom przez kwas iako też i wilgoci, płynny atrament nigdy niegęstnieie, gdy się zaś naczynie dobrze zatka, atrament ten pozostaie czarnym.

Chcąc wysuszonego użyć, trzeba użyć wody, która go rozpuszcza. *Z Journalu Dinglera.*

Musztarda.

Weź pół-trzecia funta, jak naylepszey gorczycy i wysusz w piecu, każ utłuc w moździerzu jak naymieley, i przesiey. Weź po łyżce stołowey tymianu, bazylikum, combru, majeranu, estragonu, pieprzu tłuczonego, imbieru, goździków, i angielskiego ziela trochę, doday parę ząbkow czosnku, i kilka cébul tłuczonych, naley to wszystko trzema kwartami octu winnego, i gotuy mocno w rądlu, dobrze go przykrywszy. Gorczycę zaś wsyp w rądel, oparz raz i drugi ukropem, dobrze mieszając, żeby się tęga massa zrobiła, wtedy zdeym z ognia, wley pół-kwarty octu winnego, rozrob i zostaw. Do octu zaś wygotowanego doday funt angielskiey musztardy, wymieszay, przeley przez sito, i ley po trochu do gorczycy, dobrze mieszając i rozrabiając. Wtedy otrzey cukier o cztéry piękne cytryny, utłucz i wsyp, z tych dobrze wymieszay, kto lubi smak śledzi, albo serdelow, może wziąć cztery śledzie piękne, albo 12 serdeli, obrawszy je uwiercić na massę w doynicy, a włożywszy tę massę na sito wszystkę musztardę przepuścić przez nią lejąc po trochu.

Sliwki na occie do pieczystego.

Dwa funty cukru nalać kwartą wody i zrobić syrop, wlać do tego syropu kwartę winnego octu i przegotować, wziąć trzy funty śliwek pięknych bez pestek, włożyć do rądla połowę nalać tym syropem, jak raz się zagotuie, wyimować i układać na półmisek; toż samo zrobić z drugą połową, i tak trzy razy przez trzy dni. Trzeciego dnia układają się śliwki, już nie na półmisku, ale w słoju, do sosu dodaje się trochę goździkow, cynamonu, angielskiego ziela, bobkowych liści parę, gotuje się i nalewa śliwki, obwiązać trzeba pęcherzem, skoro zupełnie ostygnie.

Syrop Marchwiany.

Surową marchew obrać, wypłókać,

trzeć na tarce i przez serwetę sok wyciskać, do garca takiego soku doday funt cukru, gotuy jak syrop, a gdy przestygnie, ley w czyste i suche butelki. Do wszystkich sosow i jarzyn wyborny.

Sposob naylepszy przechowania grzybow.

Grzyby starannie ususzone kaž tłuc w moździerzu jak naymieley, wsyp w suche i czyste butelki, i zatykay je dobrze, nierównie więcey mają smaku i zapachu, i daleko mniey ich wychodzi.

Sposob przechowania szczawiu.

Trzeba szczaw dobrze wypłókać i rozpostrzeć na sitach, żeby osechł, w tedy usiekać go drobno i w rądlu świeżo pobielanym smażyć, póki się zupełnie nie zgęstnie; jak ostygnie wkładać go w małe słoiki, zalewać tłustością baranią, i obwiązać każdy słoik pęcherzem. Gdyby sok z siebie puszczać zaczął, jeszcze raz przesmażyć go trzeba, biorą się małe słoiki, żeby od razu zpotrzebować.

Likwor cytrynowy.

Na skórki z dwónastu cytryn świeżo i cienko okroionych, naley pół garca okowity, niech moknie przez dni siedm; trzy funty cukru naley kwartą i pół wody, zrob syrop, ostudź, doley do zlaney okowity wraz z kwaterką śmietanki i przecedź.

Ratafija z wisień.

Weź pół garca czystey wody, półtora garca czarnych wisień utłuczonych wraz z pestkami w moździerzu kamiennym, trzy kwarty naylepszey okowity, półtory kwarty cukru tłuczonego, łot cynamonu, sześć goździkow, gałki muszkatołowey tartey ćwierć, pół łota wanilii tłuczoney, wszystko to wley i wsyp do wielkiego butla, i dobrze zatkane zostaw przez miesiąc na słońcu, potém przeciśniy przez serwetę i przepuść przez bibułę.

Likwor Portugalski.

Do kwarty okowity włoż skórki od czterech pomarańcz świeżych i wpuść sok ze dwóch, zostaw tak przez 24 godzin, doley syropu kwartę z dwóch funtow cukru, niech tak stoi przez dzień jeden, potém przecedź przez bibułę.

Likwor Muszkatołowy.

Weź trzy funty gruszek muszkatułek świeżych pokrajanych, łot anyżu tłuczonego, włoż do czystey doynicy, albo wazy, wley półtory kwarty wody wrzącey, i niech tak stoi cztéry godziny, potym weź trzy kwarty spirytusu, cztéry funty cukru rozpuszczonego w półtory kwarty wody i przeley przez czapkę.

Likwor Kafowy.

Sześć łotow kawy mieloney naley pół kwartą wody wrzącey, niech tak stoi przez dwie godziny nakryta; wtedy przecedź, wley kwartę spirytusu, doday półkwarty syropu z półtora funta cukru, i przefiltruy.

Maraschino.

Dwa funty czarnych wisień, dwa funty liści wiśniowych namocz w pół garcu spirytusu, i w pół garcu wina białego francuzkiego. Niech tak w butlu cztéry dni stoi i potém wley w alembik przepędź, odbierz pół garca spirytusu, dołoż pół garca syropu z czterech funtow cukru, i przefiltruy.

Biszof.

Weź funt cukru tłuczonego, ćwierć łota cynamonu, ćwierć łota goździkow, naley pół kwartą białego wina francuzkiego, i zagotuy; gdy ostygnie przecedź, wley do garca takiegoż wina i doday 6 łyżek stołowych esencyi pomarańczowey.

Spirytus kamforowy.

Do kwaterki spirytusu doday dwa łoty

kamfory, i zatkay mocno, żeby nie wywietrzał, i używa się na ból oczów, na rany zmieszawszy go z wodą.

Esencya piołunowa.

Zbierz połunu w maju, napakuy w gęsior, naley jak naytęższym spirytusem do szyiki, zatkay mocno korkiem, obwiąż pęcherzem i zakop w gnoju końskim na trzy miesiące; wyimiy, zley i daway pić, dolewając winem, albo wodą, na febrę zadawnioną na osłabienie żołądka i t. p.

Szyszkowy spirytus.

Nazbieray w początku maja młodych szyszek z sosniny, naley je okowitą i postaw na kilka tygodni na słońce, po wielkiey słabości, kiedy ciało niedomaga natrzeć się tym spirytusem od stop do głowy, do łóżka idąc razy trzy, siły znacznie powrócą.

DOKOŃCZENIE PRAKTYKI GOSPODARSKIEY.

Znaki mrozu i zimna po słońcu, gwiazdach i innych rzeczach.

Jeśli słońce wschodząc, albo zachodząc brunatne, albo blade, albo zielone, żółto-barwiste, albo jeśli przy wschodzeniu słońca takich farb się obłoki pokażą, wietrzna, śnieżysta pluchota nastaie potym.

Toż bywa, kiedy słońce koło jedne, albo dwa blade, albo brunatne około siebie ma.

Kiedy słońce zimą zachodząc czerwieńsze i jaśnieysze nadzwyczay swóy przyrodzony, a do tego wiatr od wschodu słońca, albo z północy tęgie i ostre zimno z wiatrem przynosi.

Jeśli się miesiąc pokaże trzy, albo cztery dni przed nowiem, albo po nowiu przed pełnią, albo po pełni, ciemny, albo brunatny; znać daie o zimnie tęgim, toż rozumiey o pierwszey i ostatniey kwadrze.

Kiedy gwiazdy w zimie bardzo jasno świecą, tęgi mroz, i zimno obiecuią, albo teższe obostrzenie mrozu jeśli iuż na ten czas mroz.

Zwykło się też zimno z mrozem szerzyć potym, jako wiatr zimny od północy, albo od wschodu długo wieiący trwa.

Jeśli poczyna ziębnieć na początku zimy śniegiem, albo szronem, zwykło takie zimno długo trwać.

Wschodni wiatr tęgo wieiący przynosi zimno i mroz według czasu roku i krainy przyrodzenia.

Mały, biały, drobny, okrągły grad, który z rązu na początku zimy spadnie, zimne obostrzenie znaczy.

Gdy śnieg pada, a iest drobny i subtelny, przybliża się po nim wnet wielkie zimno i mroz, który chwilę potrwa, a osobliwie kiedy śnieg równo z przymrozkiem nastanie.

Wiatry, szturmy, wichry potężne tak wprzód, nim przypadną poznać możesz.

Upatruy pilno koł, które bywaią około słońca, albo około miesiąca, jeśli są czerwoniawe, albo z którey się strony pokażą tęgie wiatry przypadną.

Jeśli słońce ma na sobie rozmaite barwy, a rozszerza promienie z obłoku purpuro-barwistego, wicher znaczy.

Słupy, które ku zachodowi i w około siebie szeroko słońce rozpuszcza: potężny wiatr sprawuią, po którym długie niepogody.

Jeśli koło białe, około słońca, kiedy wschodzi, wiatr gwałtowny od tey strony przyniesie, od którey się strony te koło naypierwiey przerwie.

Toż znaczą czerwone obłoki, które bywaią przy słońcu, kiedy wschodzi, albo zachodzi.

Toż rozumiey o miesiącu, jeśli się takie przypadki wschodząc, albo zachodząc straszą.

Gwiazdy zbytnie się migaiące, wielkie wiatry przynoszą: także gdy owe często spadaią, wypalone na powietrzu górnym suche i

tłuste materye, które się zdadzą iakoby gwiazda na ziemię leciała, tęgie wiatry, wichrowate czasy znaczą: toż czynią gwiazdy, które się zdadzą jakoby odęte.

Komety wielkie i długie trwaiące gwałtowne i burzliwe wiatry za sobą ciągną.

Gdy się błyska rano, albo w wieczor, a niemasz na ten czas grzmotu, albo obłokow na niebie, grozi gwałtownemi wiatry.

Kiedy grzmi rano, albo we dnie po stronach, a dżdżu niemasz: gwałtowny wiatr z tamtey strony przypadnie, na którey stronie grzmi, a potym deszcz.

Jeśli się wiatr nieuspokoi po wschodzie słońca, długo zwykł trwać.

Wiatr, który we dnie nastanie, dłużey i potężniey wieje, niż ten, który w nocy nastanie.

Jeśli wschodni, albo zachodni wiatr wieje, z tego mieysca, kędy niebo pogodne, niedługo trwa.

Wschodni wiatr zwykł pospolicie tylko do wieczora trwać, a pod czas z zachodem słońca ginie.

Wiatr zachodni, który się z wieczora uspokoi, nazajutrz powstaie, i tężey wieje.

Wiatr południowy (iest zwyczayny) pod czas porównania dnia z nocą.

Zachodni wiatr zwykł nastawać na ten czas, gdy słońce w Wagę znamie niebieskie wchodzi.

Od wschodu słońca wiatry, które każdego roku bywaią, zwykły nastawać nieomylnie dnia 27 Sierpnia, ziemi bardzo pożyteczne i przyiemne.

Znaki, po których poznać można przyszłe grzmoty i pioruny.

Gdy słońce na początku wiosny, albo lata, albo jesieni, tak rano jako i w wieczor, przez mięższą chmurę wygląda, a do tego ciepłe, na ten czas powietrze grozi grzmotem.

Jeśli w czasy pomienione widać gęste gwiazd latanie (o których się wyżey powiedziało), a do tego okazuie się chmura czarna od zachodu słońca, pod czas sam grzmot, pod czas gwałtownym wiatrem przypada.

Czarne i gęste chmury, potężny grzmot przynoszą.

Szkodliwe pioruny i gwałtownie zapalaiące tak poznasz.

Białawe chmury żadnego niebezpieczeństwa nieprzynoszą, a im bielsze grzmotne chmury, tym się ich mniey obawiać potrzeba.

Ale jeśli takie chmury są czarniawe i po części czerwonawe, wielkim niebezpieczeństwem grożą.

Mieszaney barwy chmury, to jest, które są czerwonawe, czarniawe, zielonawe, mieyscami są niebezpieczne: bo w sobie maią pioruny zapalaiące, i wielki szkodliwy grad spuszczaią.

Żółtawe i czerwonawe, są bardzo niebezpieczne, bo ich ogień żadną miarą niemoże bydź ugaszony.

Gdy nastaie szczero-czarniawa chmura, wypuszcza pioruny rozłupaiące i rozwalaiące wieże, mury, drzewa, i insze tym podobne rzeczy.

Znaki, po których poznać możesz przyszłe trzęsienie ziemi na niektórych mieyscach.

Trzęsienie ziemi pospolicie po wielkich i długo trwaiących kometach następuie, o czym historye świadczą.

Ogniste obłoki, albo mieysca na niebie, które się zdadzą, jakoby niebo gorzało: jest znak trzęsienia ziemi.

Ile kroć słońce smutne, czarne, bez obłoku, tylko samo w sobie, że się zda: jakoby pod czas zaćmienia widać, albo kiedy kilka dni zachodząc, po sobie długą straszną chmurę zostawuje, trzęsienie ziemi znaczy po pewnych mieyscach.

Kiedy woda w studniach, w stawach, w sadzawkach, bez żadney przyczyny niespokoyną stoi, tak, jakoby nią kto ruszał, albo kiedy wody smak nadprzyrodzenie słońszy i zapach przysmrodliwszy, potrzeba się obawiać trzęsienia ziemi w tych mieyscach, w których się taka woda znayduie.

Gdy się pokazuie niebo chmurne, tak jakoby gorzało, a wyrywaią się i szerzą jasne słupy i wybiegaią na powietrze, co więc często bywa na północney stronie: znaczy to wielkie trzęsienie ziemi na niektórych mieyscach.

WIADOMOŚCI ZABAWNE I POŻYTECZNE.

Szczegulna przyczyna do rozwodu.

Margrabia Wieilleroche za czasow Ludwika XV. żył z żoną swoią przez lat 20 w małżeństwie szczęśliwém, lecz bezdzietném, do póki wieczora jednego nierozpoczęła się między niemi następuiąca mowa:

On. Jak jesteś piękna dziś, tak miła.

Ona. Skoro tylko w twoich oczach taka jestem.

On. Czyli nam wielu zazdrościć niepowinno, że od lat 20 nic nienaruszyło spokoyności naszey.

Ona. Ach tylko jedna rzecz:

On. Rozumiem cię, nie mamy dzieci. Ale ty niemasz iak lat 38, a przytém tak pełna jesteś powabów, ja mało co liczę nad 40, i czemużbyśmy niemieli się cieszyć jeszcze nadzieią.

Ona. To pewno, jednakże zdaie mi się, iż maiąc jedno dziecię szczęście moje przerywałaby ustawiczna obawa.

On. To prawda, jedno dziecię utracić można bardzo łatwo. A cóż powiesz, gdybyśmy ich troje do serc naszych przyciskać mogli? a do tego trzech chłopcow? bo maiąc ich dwoje, gdy jedno umrze, na ten czas ustawiczna obawa o drugie zatruwałaby życie.

Ona. Tak, tak, troje! luby Mężulku, i ja tego jestem zdania, lecz mamyż dosyć maiątku, abyśmy troje dzieci przyzwoicie opatrzyć mogli.

On. Sądząc przecie, maiąc 60,000 liwrow rocznego dochodu.

Ona. Bardzo dobrze, ale przypuściwszy, że każdemu synowi damy po 10,000 liwrow rocznie, to by się zostało dla nas tylko 30,000, a to by nam niewystarczyło. Ale i tak nawet 10,000 liwrow byłoby zamałém dochodem, aby naystarszemu synowi naszemu opatrzyć partyą świetną.

On. Nie troszcz się moja luba! Naystarszy będzie woyskowym, i na niego obrócięmy naywięcey, aby go awansować, drugiego przez móy wpływ będę się starał pomieścić w wydziale dyplomatycznym, jest to chwalebny zawod.

Ona. Bardzo dobrze, ale naymłódszy? co z tego będzie?

On. Ten zostanie Kawalerem Maltańskim, wielki Mistrz jest moim przyiacielem, w końcu nasz syn otrzyma Kommandoryą, i niebędzie potrzebował braciom swoim zazdrościć.

Ona. Co? Kawalerem Maltańskim? Nie kochany mężu, tego nieścierpię.

On. Ale czemuż nie, moje serce? cóż masz przeciwko Zakonowi Rycerskiemu?

Ona. Duchowni Rycerze.

On. Sławny Zakon, który nam przypomina męztwo i bogomyślność naszych przodkow, który Oyczyźnie i Kościołowi służy, i nayznakomitszym familiom w kraju już często chwalebną utorował drogę, i ty miałażbyś nim gardzić? w istocie szczególnieyszy to upor.

Ona. Co upor?

On. Urojony kaprys.

Ona. Bardzo pięknie, bardzo grzecznie! lecz mnieysza o to w rzeczach gustu śpierać się niemożna. Ale słowem ja nigdy niepozwolę, żeby móy trzeci syn mimo swey woli został marcowym kawalerem i na galerach zbierał wieńce.

On. Moja żono, gdybym ja równie był uparty jak WPani, to bym mógł powiedzieć; jestem oycem, jestem panem w domu i tak chcę.

Ona. To pewno, że oyciec ma wielkie pra-

wa, lecz i matka niemnieysze, WPan jesteś głową familii, jesteś moim małżonkiem, ale nieżyiemy w Turcyi.

On. Ach móy Boże! wiem ci o tém, że żyjemy we Francyi, w kraju, gdzie naywięcey popełniaią niedorzeczności, ponieważ Mężowie daią się żonom powodować. Mnieysza o to; niech i tak będzie, skoro nieżądaią rzeczy bez sensu.

Ona. Wybornie! naprzód jestem uporną, grymaśnicą, a teraz nawet bez sensu, a łatwoby można dowieść, że sto razy jestem rozsądnieyszą od WPana.

On. Radbym słyszec dowody.

Ona. Znaydziesz go już WPan w łagodności, z jaką od tylu lat znoszę urojenia, twardość i śmieszność człowieka naynieznośnieyszego.

On. Powiedź Pani raczey, że mało mężow za życia swego tyle ucierpieli co ja, i że niemałą iest zasługą znosić jey nudne grymasy, jey śmieszną powagę i rozmaite jey przywidzenia.

Ona. Przeciwnie wszyscy się dziwią, że ja z WPanem jeszcze wytrzymać mogę, WPan to jesteś pełen urojenia, uporu, dumy, samolubstwa, słowem: jeśli móy trzeci syn ma bydź Kawalerem Maltańskim.

On. Tak, przy tém zostanie.

Ona. Więc ja zrywam związek, którego dłużey znieść niemogę.

On. O! tym lepiey! chwała Bogu! i ja chcę bydź wolnym. WPani jesteś affektowana, próżna, kłótliwa.

Ona. Więc się rozwiedźmy.

On. Zgoda rozwiedźmy się.

Jakoż w istocie, owi dwódziesto-letni małżonkowie, zawsze za wzor wystawiani, rozwiedli się, ponieważ naymłódszy, z trzech synow, których jeszcze niemieli, przeciwko woli matki, która nią jeszcze niebyła, miał zostać Kawalerem Maltańskim.

Zdarzenie to opowiada Hr. Segur w dziele swoim moralno-polityczney galeryi, świeżo w Paryżu wydaney. Dodać by tu tylko można, to ważnych wypadkow, błahe bywały przyczyny, albo podobne rozumowania.

NIEKTÓRE CIEKAWE POSTRZEŻENIA.

1, *Ilość języków na świecie.*

Adryjan Balbi, jeden z nader pracowitych Pisarzy, wydał niedawno w Paryżu dzieło pod tytułem: Atlas Ethnographique du globe, ou classification des peuples anciens et modernes d' aprés leurs langue 1826. w którém porządkuje Narody w stosunku do pochodzenia i pokrewieństwa ich języka. Liczba przytoczonych przez niego językow, jest następująca:

153, Azyjatyckich.
53, Europeyskich.
114, Afrykańskich.
117, Po Oceanie.
426, Amerykańskich.
860, Razem znanych dotąd językow na świecie, rahując w to i umarłe.

2, *Drzewo dżdżyste.*

Wiele podrożujących w Ameryce, a między innemi i Ihéret w swojey Kosmografii, wspominają o drzewie, które przyciąga obłoki i zamienia je w deszcz na puszczach suchych. Dotąd miano to doniesienie za baykę, lecz niedawno znaleziono w istocie w Brazylii drzewo, z którego gałęzi deszcz pada. Drzewo to otrzymało nazwisko *Cubea pluviosa.*

3, *Figowe drzewo w Indyjach.*

Drzewo to jest podobno naywspanialszym zjawiskiem przyrodzenia, wszystkie inne źwierzęce i roślinne istoty w miarę starości słabieją i giną, ono się opiera zniszczeniu. Pień jego rozgałęzia się daleko, liście mają kształt serca, niepodzielone i ostro za-

kończone. Rośnie ustawicznie, Hindu uważa go za wyobrażenia bóztwa nie tylko dla dłu-giey trwałości, ale i dla dobroczynnego cie-niu, który się w około niego rozszerza. W Guzurate tak ogromney jest wielkości, iż blizko pięć pułków woyska spoczywać może wygodnie pod cieniem massy liści, którey nayżarliwsze promienie słońca przebić nie są zdolne. Obwód jego głównych gałęzi wynosi 2,000 stop, gałęzie mnieysze zaymują daleko obszernieyszy obręb. Liczba pierwszych do-chodzi do 350, drugich do 3,000. Całe drze-wo jest małym lasem zamieszkałym przez rozmaite gatunki gołębi, pawiów i innych ptaków, przez całe rodziny małp i ogrom-nych nietoperzów, których skrzydła do 6ciu stop długości od jednego do drugiego końca wynoszą, i które pod czas dnia wiszą na ga-łęziach w zupełném odrętwieniu. Drzewo to udziela swoim mieszkańcom nie tylko przytułku ale i pożywienia: bo wydaje mnó-ztwo fig czerwonych przedziwnego smaku. Wiele z pomiędzy źwierząt na nim zamiesz-kałych żyje kosztem drugich, ztąd ustawi-czna toczy się w nim woyna między wężami, ptastwem i małpami.

4, *Powolność i prędkość*,

Czyli obrachowanie czasu w jakim czło-wiek, źwierzęta, rzeki, wiatry, gwiazdy, okręta, i t. p., oznaczoną lub dowolną przestrzeń przebiegają.

a), Człowiek. Zwyczayny krok czło-wieka bez ciężaru, na równey drodze zabie-ra godzinę na 3,000 sążni; w Anglii przebie-gano o zakład 170 sążni na minutę, 10,200 sążni czyli $2\frac{1}{2}$ mili na godzinę; na łyżwach przebiegano 460 sążni na minutę, a ztąd 27,600 sążni na godzinę: Sławny angielski biegacz Evoms w 1,000 godzin przeszedł 370 mil niemieckich. Szybko-biegacz Athin-son przebiegł $2\frac{3}{4}$ mil niemieckich w 17 mi-nutach (zakład wynosił 2,000 franków). Sta-rożytni Grecy znani byli z swojey rączości, w prostym biegu łapali zające. Podoficer Hansen w Kopenhadze przepłynął w całym rynsztunku 170 łokci, a następnie bez odzie-ży 818 łokci w 2ch godzinach i 20tu minu-tach, przy drugiey probie przepłynął 12,660 łokci w 4 godzinach i 25 minutach. Lord Wellington odbył pod czas wiosny 1817 ro-ku podróż z Paryża do Londynu około mil 50 w 48 godzinach (wiadomo, że ciasnina Calais niemało zaymuje czasu).

b), Zwierzęta. Konie angielskie przy zakładach przebiegają częstokroć milę nie-miecką w 6 lub 8 minut, to jest: 60 stop na sekundę. Pewien Anglik odbył 8 mil drogi od Bruxelii do Antwerpii, tam i nazad na jednym koniu w przeciągu 5 godzin i 23 minut, trzy razy na drodze wypoczywał. Dnia 14 marca 1816 roku, koń Pana Powly w Westmoreland, przesadził wraz z jeźdz-cem przez mur 6 stop wysoki bez żadnego szwanku.

Wielbłąd z ciężarem 12 do 15 centna-row uchodzi dziennie mil 12 do 15. Droma-dera koń tylko w naywiększym galopie do-pędzić może.

Ren zaprzężony do sanek przebiega na dzień mil niemieckich 21.

Łoś mil 30.

Pies biegnie milę, a czasem i więcey na 20 minut.

Nayzwinnieysza ryba nie upłynie wię-cey jak pół mili na dzień.

c), Ptastwo. *Orzeł* na minutę ulata ćwierć mili, a ztąd na godzinę mil 15, we 3 minut wzbija się tak wysoko, iż przestaje bydź widzialnym.

Utrzymują, że *Sokoł* ulecieć może sto mil w 13 godzinach.

Gołąb ulata w trzech dniach mil 500. Pewien Obywatel z Kolonii założył się o 50 luidorow, iż w trzy godziny po jego przy-byciu do Paryża, listy od niego w Paryżu pisane doydo do Kolonii, wygrał zakład. Wysłane przez niego dwa piękne gołębie z Paryża, przeleciały mil 80 do Kolonii w przeciągu 2 godzin i 14 minut. Sławna nie-gdyś stacya pocztowa na gołębie była w A-lepie w Turcyi azyjatyckiey odległa od Ba-bilonu 30 dni drogi. Gołębie przylatywały tam z listami w przeciągu 48 godzin.

Jaskółka ulatuje 1,500 sążni w 15 mi-

nut w miesiącu Wrześniu w przeciągu dni ośmiu przybywają z Polski do Senegal.

Ślimak będący symbolem powolności uchodzi w 10 minut jedynie 3 stopy, zatém w przeciągu godziny 3 sążnie.

Mrówka ubiega w 10 minut 30, a zatém w godzinę 180 sążni.

Leniwiec, albo Ai zaledwie 50 krokow przez cały dzień uchodzi.

d), Rzeki. *Dunay* pod Wiedniem bieży równo z śrzednim krokiem człowieka; czasem i prędzey, śrzednia przeto jego prędkość jest 4 stopy na sekundę, na minutę upływa sążeń.

Elba pod Magdeburgiem i Wisła pod Warszawą upływa naywięcey 3, naymniey 2 stopy na sekundę.

Ren upływa przy małey wodzie 3 stopy, przy wielkiey 5 do 6 stop na sekundę.

e), Wiatry. Szybkość wiatrow jest wielka, nie tak jednak, jak się wydaje, przekonano się, iż wiatry zwyczayne pędzą na sekundę 8 do 10 stop, zatém w dni 150 przewiać mogą całą ziemię. Niemożna iść przeciw wiatrowi, jeśli 24 stop na sekundę przewiewa. Podług postrzeżeń Mariotta, wiatr, który 32 stop przewiewa zdolnym jest wywrócić naymocnieysze drzewo. Szybkość naywiększego, jaki dotąd widziano Orkanu, wynosiła 20 sążni na sekundę. Wiatrak potrzebuje tylko wiatru równającego się szybkości śpiesznie idącego człowieka. Do mierzenia siły i szybkości śpiesznie idącego człowieka. Do mierzenia siły i szybkości wiatru jest na rzędzie noszące imie Anemometr.

f), Planety i Komety. Wielki *Kometa* jesienny z roku 1811, ubiegał w miesiącu Listopadzie i Grudniu 471,981 mil na dzień. Szybkość tedy jego była 126 razy większa od głosu, 218 od kuli armatney, jedno tylko światło było od niego 7,160 razy szybsze. Kometa z lat 1456, 1531, 1607, 1682 i 1759, jest zawsze jeden i ten sam krąży po świecie przez lat 76 i powróci do nas 1835 roku.

Słońce, podług postrzeżenia Astronomow, obraca się przez dni 25 na swojey osi. Każdy punkt jego równika (chociaż śrzednica 112 razy większa od śrzednicy ziemi), obraca się 106 razy prędzey, a niżeli punkt równika ziemi w 24 godzinnym obrócie na około osi.

Saturn o 199 milionow mil od słońca obiega koło 1,280 milionow mil mające i wszystkie inne planety, prócz Uranusa zamykające w przeciągu 10,749 dni 7 godzin 21 minut i 50 sekund, co około 30 lat wynosi. Szybkość jego jest niepojęta, przebiega bowiem na sekundę $2\frac{1}{4}$ mili, obrót jego, około osi, podług Herszela, trwa godzin 10 minut 16. Saturnowi towarzyszy 7 xiężycow i godny uwagi pierścień o 5,800 mil od niego odległy.

Jowisz naywiększy z pomiędzy naszych planet o 108 milionow mil od słońca oddalony $11\frac{1}{8}$ razy w przecięciu większy od ziemi, odbywa swą podróż przez lat 11 i 314 dni w stosunku do trzech mil na sekundę; towarzyszą mu 4 xiężyce.

Mars o 32 milionow od słońca oddalony, 5 razy mnieyszy od ziemi, odbywa swą podróż przez rok i 322 dni, w stosunku do $3\frac{4}{10}$ mil na sekundę.

Wenus o 15 milionow mil od słońca oddalona, prawie równa ziemi, odbywa 95 milionow mil w przeciągu 224 dni czyli $4\frac{8}{10}$ mili na sekundę.

Merkury naybliższy planeta słońca chociaż 8 milionow mil odległy, 18 razy mnieyszy od ziemi, przebiega swą drogą w stosunku do $6\frac{7}{10}$ mili na sekundę.

Uranus w roku 1781 przez Herszela odkryty, jest nayodlegleyszym od słońca, bo o 400 milionow mil, 83 razy większy od ziemi. Podróżuje lat 83, a zatém nie więcey jak $\frac{4}{10}$ mili na sekundę. Jego bieg powolny był przyczyną, iż go tak późno odkryto.

Cerus w dniu 1 Stycznia 1801 w Palermie przez niejakiego Piazzi odkryta, o 58 milionow mil od słońca oddalona, kończy swą podróż w 4 lata i 7 miesięcy, czyli $2\frac{1}{2}$ mili na sekundę, ma 529 mil śrzednicy.

Pallas w dniu 28 Marca 1802, w Bremie przez Olbersa odkryta, w podobney bieży odległości i szybkości jak Ceres.

Juno w dniu 1 Września 1804 roku,

w Lilienthal przez Hardinga odkryta, odbywa podróż na około słońca przez lat 4ry i miesięcy 4ry.

Westa w dniu 29 Marca 1807 roku przez Olbersa w Bremie odkryta, krąży w około słońca przez lat 3 i miesięcy 8.

Ziemia nam na mieszkanie przeznaczona i naturalnie naylepiey nam znana, krąży około słońca przez lat 365¼ dni, które nasz rok stanowią. Droga jey wynosi 121,504,230 mil, przebiega na sekundę 3⅘ mili, cała powierzchnia ziemi wynosi 9,281,916 mil kwadratowych, a 2,659 kubicznych.

Xiężyc ów stały towarzysz ziemi, odbywa swą podróż, przez dni 27 godzin 7 minut 43 i sekund 5. Ubiega na sekundę 3,132 stop paryzkich. Srzednica jego 3⅗ razy mnieysza od ziemi; powierzchnia zaś mnieysza razy 14, a objętość 50. Długość jego srzednicy wynosi 463 mil jeograficznych.

g), Okręty. Naywiększa szybkość tey śmiałey budowy, wynosi 6 morskich czyli 4½ mil niemieckich na godzinę, z taką szybkością mógłby okręt w przeciągu dni 50 objechać całą ziemię.

Dnia 22 Września 1816 roku przybył okręt amerykański do Tryestu, który swą podróż 1,000 mil wynoszącą odbył w przeciągu dni 38.

Okręty z Londynu przypływały do Wyspy Stey Heleny w przeciągu dni 58.

Z Falmoutch w Anglii wychodzi Statek parowy o 300 beczkach ciężaru, który przypływa do Korunny w Hiszpanii w przeciągu godzin 50, do Lizbony w przeciągu godzin 60, a w przeciągu 126 do Kadyxu.

h), Krew. Obieg krwi odbywa się z nadzwyczayną szybkością. Gdyby ta szybkość wszędzie była równą i w prostey szła linii, mogłaby uyść 149 stop na minutę. Jednakże stopień ten szybkości zachodzi tylko w kanałach większych blizko serca, i w miarę oddalenia się od niego słabieje. W zwyczaynym stosunku przebiega krew 125 stop na minutę, a więc w 3 godzinach i 12 minutach mogłaby przebiedz milę o 4,000 sążniach, w człowieku doyrzałym zwyczayney konstytucyi, massa krwi wynosi od 24 do 30 funtow.

i), Spadanie ciał. Spadanie ciał jest ruchem przysporzonym, wynosi po powierzchni ziemi w pierwszey sekundzie stop 15 calow 5 liniy 7, i co sekundę 30 stop 11 calow 2 liniy przybiera, w stosunku arytmetycznym, tak dalece, iż w dziesiątey sekundzie ciało przelatuje przez 49 sążni.

k), Głos. Wiele czyniono doświadczeń dla przekonania się o prędkości głosu, utrzymują powszechnie, iż w przeciągu sekundy rozszerza się na 173 sążni. Głos jest 200 razy szybszy, niż prędko idący człowiek, i w wodzie głos się rozszerza, słyszeć można dzwon pod nią uderzony, a zanurzywszy się o stop 12, słyszeć można strzał nad powierzchnią.

l), Swiatło. Prędkość rozszerzającego się światła przechodzi wszelkie wyobrażenie. Nieznamy w całém stworzeniu większey szybkości podług naygodnieyszych wiary postrzeżeń, przechodzi światło od słońca do ziemi w przeciągu 8 minut i 7½ sekund, a zatém na sekundę 40,000 mil jeograficznych, prędkość światła jest nadto 10,313 razy większa, niż prędkość obracającey się w około słońca ziemi, 976,000 razy większa, niż głosu, a półtora miliona razy większa, niż kuli armatney.

m), Telegrafy, wynalezione są we Francyi roku 1792, przez Klaudyusza Chappe. Za pomocą telegrafow wiadomość z odległości 100 mil niemieckich nadchodzi w 54 minutach, w przeciągu zatém 47 godzin i 46 minut, możnaby z całą kulą ziemską korrespondować.

W kilka godzin po połogu Maryi Ludwiki dzisieyszey Xiężny Parmy, grzmiały już działa w Wenecyi, donosząc o tém zdarzeniu.

Udoskonalił telegrafy Hamberger, ogłosił, że jest w stanie całe mowy i listy, np. dwie stronic in 4to obeymujące, z odległości mil 100, w przeciągu 30 do 50 mi. przenosić.

n), Kule. Jedno-funtowa kula armatna wyrzucona przez półfunta prochu ulata w sekundzie 100 sążni.

A N E G D O T Y.

Pewien głupowaty panicz, wysłany do Szkoł Woiewodzkich, miał sobie przydanego lokaja, który za nim do szkoły zawsze xiążki nosił. Nieustannie dawał mu różne zlecenia do kolegow, aby przez to okazał jego ściśle wypełnianie rozkazow. Raz nie zastał służącego w domu wróciwszy ze szkoły, a oczekując dosyć długo na niego, postanowił go szukać. Szukał go wszędzie, lecz napróżno, znudzony zawołał: „A to nieznośnie gdzież się ta głupia głowa podziała"? „czy ty jey szukasz", podchwycił go jeden z przechodzących kolegow, „a wszakże ją nosiz na swym karku".

W pewnym miasteczku na śrzodku rynku przed Ratuszem, kosztem Obywateli postawiono kompas ładnie malowany, z liczbami złoconemi. Trwożono się tylko o to, iż go deszcz zniszczyć może, zabezpieczając go, przeto zrobiono mu daszek.

Zołnierz, którego zawsze Oficer, głową bez mozgu nazywał, w czasie pewney kampanii otrzymał w głowę postrzał, a gdy mu lekarz batalionowy oświadczył, że rana jest tak wielka, iż mozg widzieć można, prosił go, aby cokolwiek mozgu mu wyjął, dla przekonania Oficera swego o błędnym zarzucie.

W oberży pewney, gdy polecono zatrudnionemu posługaczowi, aby pod Nrem stancyę ogrzał; zapytał się w roztargnieniu, na ile osob ma w piecu palić.

Pewna dama sześćdziesięcio-letnia utrzymywała przed Cyceronem, że ma dopiero lat trzydzieście kilka. Odpowiedział jey, byłbym niesprawiedliwym, gdybym temu niewierzył, wszakże mi to pani już od dwódziestu kilku lat ciągle powtarzasz.

Pewien Lord napadniętym został w lesie przez zbóycow około godziny 5tey przed wieczorem, moi Panowie: rzekł do nich, bardzo niepięknie, że tak wcześnie zaczynacie.

Dwóch przyjacioł wiodło spor o to, czy futro ciepleysze, kiedy włos wewnątrz lub zewnątrz się nosi. Nadszedł trzeci, i tak zawyrokował: gdyby włos zewnątrz nie był ciepleyszym, zapewne by go niedźwiedzie wewnątrz nosiły.

Pewien Bakałarz męczył chłopaka, aby literę A wymówił, czyliż ci tak trudno mazgaju, jedno A wymówić? rzekł do niego zniecierpliwiony — Nietrudno, ale mi się niechce — A to dla czego? Bo jak wymówię A, to wy i B zechcecie.

Pewna Monarchini rozmawiając o pogodzie, prosiła jednego z swoich Ministrow, który się bardziey wiernością ku niey, niż nauką odznaczał; aby obaczył w przed-pokoju czyli barometr niespada. „Wisi jeszcze „na tém samém mieyscu", przyniosł w mgnieniu oka odpowiedź, posłuszny Dygnitarz.

Co też się dzieje ze starym xiężycem, zapytał chłop, patrząc na Nów. Głupcze, odpowiedział drugi, niewiesz, że Pan Bóg z niego gwiazdy wykrawa.

Pewna panienka przyszła do pisarza z prośbą, aby jey list do kochanka napisał. Coż mam tedy pisać, zapytał tamten? Gdybym ja to wiedziała, rzekła dziewczyna, samabym do niego napisała.

P O W I N S Z O W A N I E
Nowego Roku.

Piękny dniu Nowego Roku,
Masz biletow do natłoku!
Każdy się z życzeniem kręci,
Oświadcza przyiemne chęci.

Niejednakowe są cele,
Powody i gust Człowieka:
Jednak każdy pragnie wiele,
Rzadki na los nienarzeka.
Podług takich względow zgodnie,
Złożemy nasze życzenia:
Szczerém stylem choć niemodnie,
Jak kto chce niech je ocenia.
Życzę więc młodey kobiecie,
Mniey siedzieć przy tualecie;
Minę zachować przystoyną,
Grzecznieyszą bydź niżli stroyną.
Życzę Paniom podstarzałym,
Lepiey swe rachować lata,
Bo to jest błędem niemałym,
Gdy w zmarszczkach czyta się data.
Żonom więcey stateczności,
Mężom więcey roztropności;
Więcey zatrudnień próżniakom,
Więcey oświecenia Żakom.
Życzę Szlachcie na zagrodzie,
Nie przesadzać panów w modzie,
Życzę pamięci dłużnikom,
Naymniey processów prawnikom.
Więcey ludzkości bogaczom,
Więcey zręczności partaczom,
Spanoszonym naymniey dumy,
Życzę niech rządzą rozumy;
Życzę także nowiniarzom,
Rzadko wierzyć gazeciarzom,
Kupcom kłaść sumienną cenę,
Poetom lepszą mieć wenę.
Na końcu zaś tego pienia,
Składam mym ziomkom życzenia.
By nasz Kray trwał w późne lata,
I mężny słynął Sarmata.

STARUSZEK.

Już osmy krzyżyk mija, jak na świecie żyie,
Jak z płodow tych zagonow, jem smaczno i pije.
W tey zagrodzie, pracując zawsze powtarzałem,
Że w ciągu życia mego, nigdzie niebywałem.
Lecz pocoż miałem jeździć po odległych Krajach,
Gdym szczęśliwy przy prostych na wsi obyczajach.
Pług móy, rola, i ręce dość mi dostarczały,
I dla mnie i dla innych chleba udzielały.
Ta rola życie daje, ten ogrod warzywa,
Ten sad smaczny, jabłecznik zdrówszy, niżli piwa.
Ten stawek mnie rybami różnemi częstuje,
Ta trzoda mleko, mięso, i odzież daruje;
Ta łąka wonią kwiatow, wzrok i zapach łechce,
Słońce chatkę oświeca, więcey nadto niechcę.
Te olszynę z błotnego mieysca przesadziłem,
Na wzgórek, zaraz zwiędła, nadzieje straciłem.
Nie każdy szczep na każdey ziemi się rozradza:
Płocha chętka odmiany życia, często zdradza,
Niezazdrość synu nigdy ludzi możnych doli,
Pracuy szczerze, a znaydziesz szczęście w własney roli.

BAYKA.

Krucy kradli, lis w polach, wilk obdzierał w kniejach,
A słowik im powiadał bayki o złodziejach.
„A ty łotrze! krzyknęli, wiesz to, co mocnieysi;
„Kiedy oni źle robią, winni milczeć mnieysi.
„Nie będę już nie będę, ktoś się mógł spodziewać,
„Że takich wielkich panow mogą bayki gniewać“.

Mędrzec odmawiający rady.
Możny niewspierający sztuk i talentow.
Bogacz nieludzki i niehoyny.
Ubogi unikający pracy.
Są członkami społeczeństwa nie użytecznemi i szkodliwemi.

O ZAĆMIENIACH.

W tym roku dwa zaćmienia słońca i dwa zaćmienia xiężyca przypadną dla mieszkańcow ziemi; z tych jedno zaćmienie słońca i dwa zaćmienia xiężyca dadzą się widzieć na horyzoncie Wileńskim.

Zaćmienie xiężyca. Początek zaćmienia dnia 19 Czerwca, o godzinie 12 minucie 43 z północy. Srodek dnia 20 o godzinie 2 minucie 21, a koniec o godzinie 4 minucie 0 z rana.

Zaćmienie słońca. Przypadnie dnia 5 Lipca o godzinie 7 z rana.

Zaćmienie xiężyca. Początek dnia 14 Grudnia, o godzinie 9 min. 23, środek o godzinie 11 min. 11 wieczorem, a koniec dnia 15 o godzi. 1 min. 0 z rana.

SWIĘTA I POSTY STAROZAKONNYCH.

STYCZEŃ
(*Od 22 Teywes do 24 Szwat*).

9, Rosz-chodesz Szwat, to jest 1 dzień i Nów Miesiąca Szwat.
21, Szabath Szyrach (Sobota pieśni).
23, Chamisza oser biszwat (piętnasty dzień miesiąca Szwat). Radosny.

LUTY
(*Od 24 Miesiąca Szwat do 22 Miesiąca Oder.*

7, Rosz-chodesz Oder (Nów Mca Oder.
8, Drugi dzień Rosz-chodesz.
20, Post Estery Królowey.
21, Purym (dzień wielce radosny ze zguby Hamana).
22, Szuszan purym (dzień w mieście Szuszan niegdyś stołecznêm Perskim) Radosny.

MARZEC
(*Od 22 Oder do 24 Nisan*).

9, Rosz-chodesz Nisan (Nów Mca Nisan).
22, Post pierworodnych.
23, Peysach (dzień 1 Wielkanocy, czyli wyiście z Egiptu).
24, Drugi dzień Swięta.
25, 26, 27, 28, Cholhamoed (powszednie dni między świętami).
29, Siódmy dzień święta.
30, Ostatni dzień święta.
31, Isru chag (przydatek do święta) Radosny.

KWIECIEŃ
(*Od 24 Mca Nisan do 24 Ir*).

7, Rosz-chodesz Ir (Nów Miesiąca Ir).
8, Drugi dzień Rosz-chodesz.
17, 20 i 24, Taynas behab (Post niektórych pobożnych Izraelitow, w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).
25, Lag baomer (33ci dzień od Wielkanocy) Radosny.

MAY
(*Od 24 Mca Ir do 26 Sywan*).

7, Rosz-chodesz Sywan (Nów miesiąca Sywan).
9, 10, 11, Szelosze jeme hagbala (Przygotowanie się do przyięcia Praw Boskich) radosne.
12 i 13, Szewues (święto tygodniowe, to jest: 7m tygodni od święta Wielkanocy.
14, Isru chag (przydatek do święta) Radosny.

26, Taynes chof Sywan, post niektórych pobożnych Izraelitow w niektórych prowincyach.

CZERWIEC

(*Od 26 Miesiąca Sywan do 26 miesiąca Tamuz*).

5, Rosz-chodesz Tamuz (Nów miesiąca Tamuz).

6, Drugi dzień Rosz-chodesz.

22, Szywe oser betamuz (post dzień zburzenia Jerozolimy).

LIPIEC

(*Od 26 Mca Tamuz do 28 Mca Ow*).

5, Rosz-chodesz Ow (Nów Mca Ow).

8, Szabath chazon) Szabath czytania Proroctwa i widzenia Izajasza).

13, Tysze beab (dzień spalenia Kościoła Swiętego) żałobny i post ścisły.

15, Szabath Nachmu (Sobota POCIESZENIE) Radosny.

19, Chamisza oser be Ow (15 dzień miesiąca Ow) Radosny.

SIERPIEŃ

(*Od 28 Mca Ow do 29 Mca Elul*).

3, Rosz-chodesz Elul (Nów Mca Elul).

4, Drugi dzień Rosz-chodesz.

27, Szlichot dni pobożne, że przededniem się modlą co dzień, aż do dnia 11 Septembra.

WRZESIEŃ

(*Od 29 Mca Elul, do 1 Mca Cheszwan*).

2, Rosz Haszono (Nowy Rok 5,594).

3, Drugi dzień nowego roku.

4, Com gdaliohu (dzień postu za Gedaliaszem).

11, Jom Kiper, czyli dzień expiracyi oczyszczenia się z grzechow — Post ścisły.

16, Sukas (święto Namiotow).

17, Drugi dzień święta Namiotow.

18, 19, 20 i 21, Cholhamoed, (powszednie dni między świętami).

22, Hoszana Raba (WYBAW POMOCĄ WIELKĄ).

23, Szemini Acereth (Osmy dzień zamknienia święta).

24, Symchath Thora (pocieszenia się z Zakonu Bożego).

25, Isru chag (przydatek do święta) Radosny.

PAZDZIERNIK

(*Od 1 miesiąca Cheszwan do 1 miesiąca Kislew*.

1, Rosz-chodesz Cheszwan (Nów miesiąca Cheszwan).

2, Drugi dzień Rosz-chodesz.

9, 12, 16, Post behab (post niektórych pobożnych Izraelitow w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).

31, Rosz-chodesz Kislew (Nów miesiąca Kislew).

LISTOPAD

(*Od 1 Mca Kislew do 1 Mca Teywes*).

1, Drugi dzień Rosz-chodesz.

Od 25 do 3 Xbra Osim dni Chanuka (odnowienie czyli poświęcenie Kościoła świętego) dni Radosne.

30, Rosz-chodesz Teywes (Nów miesiąca Teywes).

GRUDZIEŃ

(*Od 1 miesiąca Teywes do 3 miesiąca Szwat*).

1, Drugi dzień Rosz-chodesz.

10, Asore Betewes (Post 10 dnia miesiąca Teywes, w którym było pierwsze oblężenie Jerozolimy).

30, Rosz-chodesz Szwat (Nów miesiąca Szwat).

WIADOMOŚĆ KIEDY W GRODNIE POCZTA ODCHODZI.

Na trakt przez Białystok do Warszawy i do wszystkich Miast w tey stronie leżących, w Niedziele i Czwartki.

Na trakt przez Wilno do St. Petersburga i przez Lidę, Mińsk do Moskwy, Małey Rossyi i Wołynia, oraz do wszystkich Miast w tey stronie położonych; do Prus przez Wilno, Kowno i Jurborg, i przez Łososnę do Królestwa Polskiego, we Wtorki i Piątki.

Przyimowanie zaś na wszystkie powyższe trakty Korrespondencyi odbywa się w też dni od godziny 7mey do 12tey z rana.

Jarmarki pryncypalnieysze Kraiowe i Zagraniczne.

Antolepta w Guber: Wileń: w Pcie Wiłkomierskim nowo-założone w dniach Niedzielnych: 1, Po Nowym roku, 2, Po Gromnicach, 3, Na 4m tygod. Wielkie: Postu, 4, Po S. Janie Chrzcicielu, 5, po S. Annie, 6, po S. Bartłomieju, 7, Po Symona i Judy Apostołach, 8, po S. Marcinie.
Berdyczew: 1szy 13 Stycznia. 2, w N. Białą. 3, 12 Junii. 4, 15 Augusta. 5, 1 Listopada.
Bieszenkowicze: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Bobróysk: 1szy, Na 3 Króle, 2, Na S. Mikołay, t. j. 9 Maja. 3, Na Pokrowy P. Maryi, każdy po 2 tygodnie.
Chasłowicze: Dnia 24 Lipca.
Dołhinów: Na Wniebowstąpienie Pańskie.
Druja: Na 3 Króle.
Homla: Na Nowy Rok.
Janiszki: 1, Na Gromnicz. P. Maryi. 2, Na Srzodopoście. 3, Na Boże Ciało.
Jeziorosy: 1szy w Niedzielę pierwszą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim. 2, 15 Augusta według nowego Kalendarza.
Iłukszta: 1szy na 3 Król. 2, na Grom. P. M.
Krasław: 1szy Od Niedzieli mięsop: do wielkiego postu. 2, od 22 Julii do 1 Augusta.
Kalwarya: w Niedz. po Nawiedzeniu P. M.
Królewiec: 24 Junii według nowego Kalen.
Linków: w Niedzielę po Szkaplern. P. M.
Lubawicze: 1, Na 3 Króle. 2, W dzień SS. Piotra i Pawła.
Lipsk: 1, Na Nowy Rok. 2, 24 Apryla. 3, W d. S. Michała Arch. według now: Kal.
Oswiey w Guber: Witebskiey: 1, W ostatni Piątek przed Swiętym Piotrem. 2, Na Borysa, to jest dnia 24 Julii.
Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.
Płungiany: 1, w Poniedziałek zapustny. 2, Na narodz. S. Jana.
Poswol: Także w tym dniu.
Radoszkiewicze: W dzień SSS. Tróycy.
Rogów: w Niedzielę po Wniebowzię. P. M.
Rogoło: 1szy Na Wniebowstąpienie Pań. 2, Na Boże Ciało. 3, na S. Michał.
Sałanty: 1szy, na 3 Króle. 2, Na S. Maryą Magd: 3, Na S. Roch. 4, Na Aniołów Str:
Smorgonie. Na Srzodopoście.
Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.
Szkłów: 1, w N. Wstępną. 2, Na Boże Ciało.
Szczuczyn: 1szy na Maryą Magdalenę. 2, W dz. Symona Judy według nowego Kalen.
Szaty: W dzień Swiętey Tróycy.
Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.
Szymbórg: w Niedzielę po Wniebowz. P. M.
Uciana: w Pcie Wiłkomier: 1, Na Gromni. 2, Na Wniebowstąp: Pań. 3, na Boże Ciało. 4, Na Aniołow Stróżow, ma tygod. Jarm.
Warszawa: 1, w 2 Poniedz: po Ss. Fili: i Jakóbie. 2gi, w 3 Poniedz. po wszystkich SS., trwaią po 3 tygod. według now. Kalenda.
Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach. 2, Na Srzodopoście. 3, Na N. P. Maryą Szkapler.
Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maia corocznie.
Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Worno: w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.
Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła według nowego Kalendarza.
Zelwa: W dzień Swiętey Anny według Kalendarza Ruskiego.

TABELA

Wschodu i Zachodu Słońca.

D.	STYCZEŃ.				L U T Y.				MARZEC.				KWIECIEŃ.				M A Y.				CZERWIEC.			
	wschód		zachód		wschód.		zachód.		wschód.		zachód		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.		wschód.		zachód.	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1	8	12	3	50	7	17	4	42	6	13	5	44	4	59	7	0	4	2	7	58	3	25	8	35
3	8	10	3	52	7	13	4	47	6	8	5	52	4	56	7	4	3	58	8	2	3	25	8	35
5	8	8	3	56	7	9	4	52	6	3	5	57	4	52	7	8	3	54	8	5	3	24	8	35
7	8	5	3	57	7	4	4	6	5	58	6	2	4	48	7	13	3	52	8	7	3	24	8	35
9	8	0	4	0	7	0	5	0	5	54	6	6	4	45	7	17	3	49	8	12	3	23	8	35
11	7	56	4	4	6	56	5	5	5	50	6	11	4	40	7	21	3	45	8	16	3	24	8	36
13	7	52	4	8	6	50	5	10	5	44	6	16	4	36	7	25	3	40	8	18	3	24	8	36
15	7	48	4	12	6	43	5	15	5	39	6	20	4	32	7	29	3	38	8	20	3	25	8	35
17	7	45	4	15	6	40	5	19	5	34	6	24	4	28	7	35	3	35	8	22	3	25	8	34
19	7	43	4	17	6	35	5	24	5	30	6	30	4	26	7	36	3	33	8	26	3	26	8	33
21	7	39	4	20	6	30	5	29	5	27	6	34	4	20	7	39	3	31	8	28	3	28	8	32
23	7	31	4	28	6	24	5	33	5	20	6	38	4	16	7	43	3	30	8	28	3	30	8	30
25	7	26	4	27	6	22	5	37	5	17	6	42	4	12	7	47	3	29	8	30	3	32	8	28
27	7	24	4	33	6	18	5	41	5	12	6	48	4	9	7	50	3	28	8	30	3	34	8	26
29	7	22	4	37	—	—	—	—	5	7	6	53	4	6	7	53	3	26	8	33	3	36	8	24
31	7	20	4	40	—	—	—	—	5	3	6	58	—	—	—	—	3	25	8	34	—	—	—	—

D.	LIPIEC.				SIERPIEŃ.				WRZESIEŃ.				PAZDZIER.				LISTOPAD.				GRUDZIEŃ.			
1	3	30	8	22	4	30	7	30	5	36	6	22	6	43	5	17	7	45	4	13	8	22	3	36
3	3	41	8	18	4	33	7	24	5	40	6	18	6	48	5	12	7	49	4	11	8	23	3	35
5	3	43	8	16	4	38	7	20	5	44	6	14	6	52	5	18	7	53	4	9	8	24	3	35
7	3	46	8	14	4	42	7	18	5	48	6	10	6	56	5	4	7	55	4	6	8	25	3	35
9	3	49	8	11	4	46	7	14	5	53	6	5	7	0	5	0	7	57	4	2	8	25	3	34
11	3	51	8	8	4	50	7	10	5	58	6	2	7	4	4	56	8	0	4	0	8	26	3	35
13	3	54	8	6	4	54	7	5	6	2	5	58	7	9	4	50	8	3	3	56	8	25	3	36
15	3	57	8	2	4	56	7	1	6	6	5	53	7	13	4	45	8	6	3	54	8	24	3	37
17	4	0	8	0	5	2	6	56	6	10	5	48	7	17	4	40	8	9	3	50	8	23	3	38
19	4	4	7	55	5	7	6	51	6	16	5	43	7	21	4	35	8	12	3	48	8	23	3	39
21	4	8	7	51	5	12	6	46	6	21	5	38	7	24	4	34	8	14	3	46	8	22	3	40
23	4	11	7	48	5	16	6	41	6	25	5	33	7	28	4	29	8	16	3	44	8	21	3	41
25	4	14	7	44	5	21	6	36	6	30	5	28	7	33	4	26	8	18	3	42	8	19	3	43
27	4	17	7	39	5	25	6	34	6	34	5	22	7	37	4	22	8	20	3	40	8	17	3	45
29	4	20	7	36	5	29	6	30	6	38	5	19	7	41	4	20	8	21	3	47	8	15	3	47
31	4	24	7	32	5	34	6	26	—	—	—	—	7	44	4	15	—	—	—	—	8	13	3	50

